Capacity Building of the Faculty of Law, University of Montenegro - curricula refreshment, boosting of international cooperation and improving human, technical and library resources (CABUFAL)

WP 4.4 Recommendation of the consortium implemented

REPORT

As it was envisaged in the project proposal the preparation of the new curriculum proposal was done by the teaching staff of the Faculty of Law University of Montenegro and by the staff of the University of Montenegro with foreign experts help, and was sent to the Council for higher education of Montenegro for the procedure of accreditation by the September 2016. This program was accredited during 2017.

The following presentations will present the need for changes to the new curriculum at the Law Faculty, the proposed changes to this new curriculum made by the professor of the Law Faculty of the University of Montenegro, the recommendations of the leaders of the work package for the development of the curriculum and other partners of the consortium, the result of the project activities with proposals for decisions sent by the Council of the Faculty of Law to further procedure to the Senate of the University of Montenegro.

1.1. Newly accredited program of undergraduate studies

The previous model was problematic from the perspectives of diplomas recognition,[1] student mobility, quality, and competences were not individually clearly defined. During the preparation of the curriculum proposal at the University level it was noted that the insurance and improvement of the quality

[1] The University has abandoned unrecognizable degree of specialist studies, which was recognized only at national level but with not at the regional and the level of European labour market needs.

and connection of higher education and the labour market, through the research orientation, internationalization, entrepreneurial and innovative character represent the basic principles that underline the activity and the mission of the University of Montenegro, in order to create an integrated knowledge society, improvement of the quality of life, and giving full contribution to social and economic development of Montenegro.

The reform of all the programs of the University of Montenegro were conducted in accordance with the trend of European Higher Education Area (EHEA), and the model 3+2+3, which was graded as the optimal solution, given the fact that it represents the form of the original interpretation of the Bologna Declaration, which provides three years of undergraduate studies, after which the student has the option of mobility.

Suspension of large number of individual study programs at faculty level had provided an opportunity for creation of optional modules, in order to provide a model of study, which will be in accordance with contemporary directions of development of certain areas, encouraging a multidisciplinary approach.

The adoption of the 3+2+3 model of studies, in our conditions, means the necessary discontinuity that will clearly lead to a five-year study. The five-year study is dominant even outside the European Higher Education Area. The goal was to achieve a completely different perception of bachelor and master diploma and their credibility.

The models that are based on a system of 180 ECTS + 120 ECTS credits (3+2) for the first and second cycle of studies are dominant in the European Higher Education Area especially in Germany, Finland, Italy, Luxembourg and the like. Experiences in the western region are absolutely based on the domination of 3+2+3 model. Comparative practice also points to the correct choice in terms of accepting the dominant European model of study 3+2+3

(reports of the Bologna follow-up Group display the data that the first cycle of 240 ECTS credits in a slightly greater extent is implemented mainly in countries such as Kazakhstan, Turkey, Azerbaijan, Bulgaria, Russia and so on).

The newly accredited program of the Faculty of law University of Montenegro consists of one curriculum of bachelor studies, with two modules at the last semester of studies; four curriculums of master studies; and three curriculums of doctoral studies.

The proposed program is planned to significantly increase the share of practical classes at the undergraduate and graduate studies, which will be implemented in the competent bodies and institutions. This way, students at the undergraduate and master studies are trained to perform the maximum number of jobs that lawyers and jurists can exercise in the labour market.

Practical classes are provided within each subject at the undergraduate level. Each course ends with a final exam.

2. Proposed amendments / syllabus analysis in the context of the Europeanization of the faculty of law's curriculum

The professors of the FoL had a task to assess their individual syllabi and propose changes, in a report on the assessment of the syllabi and proposed changes. All individual syllabi assessment were collected and results were presented as a single report that was distributed to consortium members.

In this report it was stated that the individual syllabus analysis accomplished in the CABUFAL project envisaged that the Europeanisation of

the curriculum of the Law Faculty University of Montenegro could be implemented through four major segments:

I Changes in the existing structure of teaching units

II Introduction of the new teaching units

III Establishing additional bibliographic titles for required and further reading

IV Amendment of objectives, outcomes, and course content comparability.

The Changes in the existing structure of teaching units - Introduction of the new teaching units can be achieved by introducing an EU element in the educational topic which is already provided, for that is not manifested through the changed name of the unit, but through the modification of it's content. Also, the revised teaching unit through its name could be added to existing, or treated as independent.

It is expected that the three-year study of academic programs and methodological tools of reference EU law schools significantly shape, condition and design changes to the existing and here proposed amendments. Hence, there is a greater the likelihood of subsequent final suggestions, wider or narrower scope changes. Processes covered through a segment I and II will have recourse depending on the way for harmonization of all submitted proposals for amendments - analysis of the curriculum.

The comprehensive analysis of the individual syllabai was enclosed in the Summary of all individual syllabai changes made in comparison with the curriculums of the Law School in EU countries.

The following table gives the representation of subjects by year, semester, number of classes, ECTS. Also in this table a note was given if the change of the curriculum was proposed by the lecturing professor.

No	Subject	Sem	No.of classes			ECTS	Proposed change Yes / no
			T	P	L		
	1st YEAR						
	Theory of law	I	4	0	0	5	Yes
	General and national legal history	I	4	0	0	5	Yes
	Roman law	I	4	1	0	6	Yes
	Contemporary political systems	I	4	0	0	5	No
	Sociology fundamentals with sociology of law	I	4	0	0	5	Yes
	English language I	I	2	2	0	4	No
	Constitutional law	II	4	1	0	5	Yes
	Introduction to Civil law	II	4	1	0	6	Yes
	Labour law	II	4	0	0	5	Yes
	Fundamentals of EU law	II	4	0	0	5	
	Fundamentals of economic policy	II	4	0	0	5	Yes
	English language II	II	2	2	0	4	No
Total classes			**44**	**7**	**0**		
Total ECTS						**60**	
	2nd YEAR						
	Criminal law I	I	4	1	0	7	Yes
	Property law	I	4	1	0	7	Yes
	Family law	I	4	1	0	6	Yes
	Inheritance law	I	4	1	0	6	Yes
	English language III	I	2	2	0	4	No
	Criminal law II	II	4	1	0	6	Yes
	Law of Obligation	II	4	1	0	6	Yes
	Administrative law	II	4	1	0	6	Yes
	Financial law	II	4	1	0	6	Yes
	Company law	II	4	1	0	6	Yes
Total classes			**38**	**9**	**0**		
Total ECTS						**60**	
	3rd YEAR						
	Criminal procedural law	I	4	1	0	6	Yes
	Public international law	I	4	1	0	6	Yes

	Civil procedural law	I	4	1	0	6	Yes
	Private International law	I	4	1	0	6	Yes
	Commercial law	I	4	1	0	6	Yes
	Module subject	II	4	1	0	6	
	Module subject	II	4	1	0	6	
	Module subject	II	4	1	0	6	
	Module subject	II	4	1	0	6	
	Module subject	II	4	1	0	6	
Total classes			**40**	**5**	**0**		
Total ECTS						**60**	
	PUBLIC LAW MODUL						
	Criminalistics	4	1	0	6		Yes
	Criminal Executive Law	4	1	0	6		Yes
	International law of human rights	4	1	0	6		Yes
	International organisations	4	1	0	6		Yes
	Elective subject form the other module	4	1	0	6		
	PRIVATE LAW MODUL						
	Maritime law	4	1	0	6		Yes
	Intellectual Property	4	1	0	6		Yes
	International commercial law	4	1	0	6		Yes
	Notary law	4	1	0	6		Yes
	Elective subject form the other module	4	1	0	6		
Total classes		**40**	**10**	**0**			
Total ECTS						**60**	

The total number of the subjects at the bachelor level curriculum is 35, out of which three subjects are devoted to studying foreign languages as a non-legal skill. In 31 out of 32 legal disciplines, in 96,88% of the subjects, the lecturing professors have proposed some changes in their curriculum.

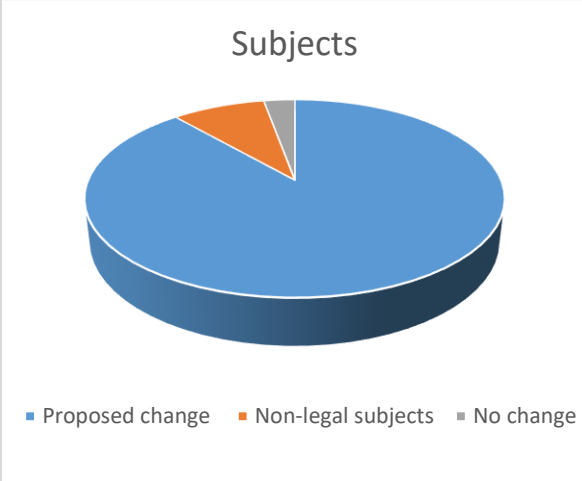

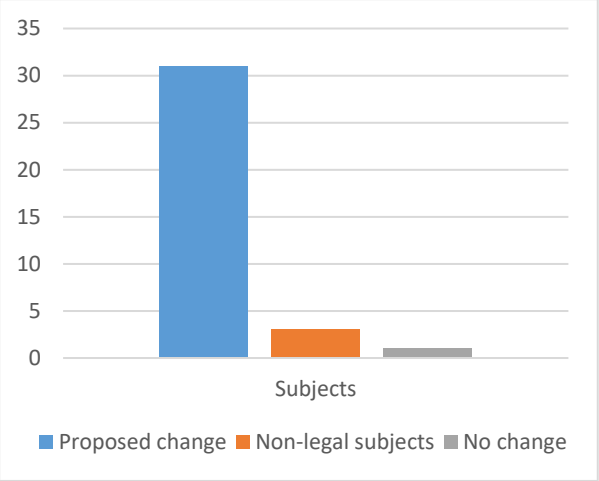

As it was previously mentioned, as expected the level of changes have varied from subject to subject not only because of the subject specificity, but also because of the system of studies and the fact that some of the teaching units were intentionally moved to the master level of studies.

These individual syllabi changes and other enclosed documents on Status quo at the Faculty of law and University of Montenegro, accompanied with special analysis of the labor market needs and a study on how much Montenegrin judges, state prosecutors and attorneys are familiar with EU law and how much it is present in their work at the moment, were presented to the consortium partners and were a basis for their future work on proposed syllabi changes at the bachelor level of legal studies in Montenegro.

WP 4.3 Report on formal opinion and recommendation of the consortium

The experts from the consortium had to evaluate the newly accredited curriculum and individual syllabi in cooperation with Montenegrin teachers. This task was done in anticipation that this will lead to updating of the individual courses and teaching methodologies and if found necessary to a possible change to up to 30 ECTS during the last year of the project, that will

not require a new accreditation, by Montenegrin legislation on study program accreditation.

WP leader – Faculty of law University of Ljubljana has first presented their initial analysis of the newly accredited curriculum of the Faculty of law. This document was the basis and a starting point for the discussion between the consortium partners. All academic and non-academic partners had a chance to present their recommendations, which were after the collection of all the individual evaluations and in agreement with all the partners resulted in a joint report of the partner's opinions and recommendations.

This was the opportunity for the consortium partners to express their opinion on the accredited curriculum, and on self-evaluation that was done in the individual syllabi assessment phase. These opinions and recommendation were presented to the Montenegrin teachers for the further assessment and where possible will be implemented during the implementation of the new curriculum, either by updating of the individual courses and teaching methodologies in a way that will not require reaccreditation, either if found necessary to a possible change to up to 30 ECTS during the last year of the project.

The assessment of the consortium partners was generally very positive and is as follows:

> "Currently accredited curriculum of the Faculty of Law, University of Montenegro … and the individual syllabi of the courses, shared with the partners of the project CABUFAL, illustrate a great improvement towards achieving the goal of Europeanisation of the study programme of the Faculty of Law, University of Montenegro. New teaching units in individual syllabi, focusing on EU legislation, ECJ case law and comparative practices, have been included in all courses of the programme.

Suggested modifications of the courses syllabi prepared by professors of the Faculty of Law, University of Montenegro already reflect thorough comparative analyses of their courses with similar courses at the leading universities in EU Member States. The comments below express suggestions for minor changes and inclusion of topics, which might already feature in some of the lectures, but their specific expression in the syllabi is lacking.

As there are different reasons for determination of the amount of study hours for each course, it is difficult to assess appropriateness of the set distribution from an outsider's perspective. The ECTS points may be determined based on different elements, such as the amount of topics covered, the lecturers' availability, complementarity with the overall ECTS numbers for the whole programme, and others.

The syllabus shows improvement in all the four major assessment segments:

I Changes in the existing structure of teaching units

II Introduction of the new teaching units

III Establishing additional bibliographic titles for required and further reading

IV Amendment of objectives, outcomes, and course content comparability.

Already proposed changes by the professors of the FoL UoM reflect suitable structure of teaching units. New teaching unites focusing on EU topics have been added, as have been additional bibliographic titles for textbooks with EU content, both for the required and further reading. A general suggestion is to always

include latest editions of relevant textbooks, especially those, which have been published after the revisions due to the Lisbon treaty. The overall proposed changes reflect themselves in the broader objectives of the course, the outcomes and the content of the whole curriculum.

Below are comments resulting from the comprehensive evaluation of the individual courses taking into the required changes in the abovementioned four major assessment segments.

As a general observation, it might be useful to consider inclusion of consumer protection regulations in all appropriate courses, if they are already implemented in national law."

Some of the courses received the note that the suggested, that either no amendments were necessary or that the amendments by the professors already significantly introduce the European element to the syllabus of this course, and that the proposed list of literature additions is sufficiently extensive. In these cases, the lecturing professors have already proposed changes in the document on individual syllabi assessment, that were deemed sufficient. These subjects are:

1. Roman Law
2. International Law on Human Rights
3. General Sociology and Sociology of Law
4. Administrative Law
5. Copyright Law and Industrial Property Law
6. Criminal Law – Specific Crimes
7. Family law
8. Notarial Law

Some of the courses received the note that the suggested, that although the significant changes were suggested, there are still some changes that could be beneficial towards introducing European elements into the individual subject curriculums. Since the level of additional changes in syllabi and literature for the courses that were suggested varies from subject to subject the list of the subjects with corresponding changes are following:

1. **Civil Procedural Law -** A suggestion would be to include a unit on the recent EU legislative developments in this field, especially new actions on Collective redress. As the compulsory literature it is suggested to use a more universal EU civil procedure law textbook, such as Eva Storskrubb, Civil Procedure and EU Law: A Policy Area Uncovered, Oxford Studies in European Law, Oxford University Press (2008).
2. **Commercial Law-** The suggestion for compulsory literature is Gabriël Moens and John Trone, Commercial Law of the European Union, Springer (2010).
3. **Company Law -** A suggestion would be to put some attention to entities that have partners/stakeholders from other EU Member States and how does that affect the organization and the functioning (questions of responsibility) of such organizations. Some further attention could also be given to mergers and acquisitions with companies in other EU Member States. Additionally, the course could address the specialties of EU Company Law, European forms of companies, like EEIG, the SCE and the SE. Finally, since corporate social responsibility is becoming a crucial international and European facet of the operation of companies, this should be at least briefly presented to the students. The compulsory literature could be Nicola de Luca, European Company Law: Text, Cases and Materials, Cambridge University Press (2017). Optional literature could be: Stefan Grundmann, European Company Law, 2nd edition,

Intersentia 2011 and Adriaan F. M. Dorresteijn et al., European Corporate Law, 3rd edition, Wolters Kluwer (2017).

4. **Constitutional Law -** The suggestion is to include, as appropriate, also emphasis on The basic institutional framework of the EU; The EU's legislative process (in a nutshell); Significance of European integration for the constitutional order of Montenegro and the relationship between European Union law and national law; The Constitutional court and the activity of the European Court of Human Rights in Strasbourg and also the comparison between the practice of the Constitutional Court and Court of Justice of the European Union. The following textbooks could be considered as the compulsory literature: Jasna Omejec, Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u praksi Europskog suda za ljudska prava, strasbourški acquis (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms in practice of the European Court of human rights, The Strasbourg acquis), Zagreb, 2013.; Zlatan Meskić and Darko Samardžić, Pravo Evropske Unije I and II, Sarajevo, 2012.; Guiseppe de Vergottini, Uporedno ustavno pravo (Comparative Constitutional Law), Belgrade, 2015.; Joseph Weiler, Ustav Evrope (The Constitution of Europe), Belgrade, 2002., Ustav Evrope (The Constitution of Europe), edited by Milutin Janjević, Belgrade, 2005.; Robert Schütze, European Constitutional Law, 2nd edition, Cambridge University Press (2015), as it is the basic textbook on the topic.

   It is also important that one of the course study outcomes is the students' understanding of the relationship between European law and national law.

5. **Criminal Law I – General Part -** The description of the introduced new topics could be more detailed. A good understanding of the common European strategy in criminal law and the criminal law harmonization efforts would be required from the students at this stage. Additionally,

the external dimension of EU action in criminal matters could be addressed. There are a few European criminal law textbooks available that could be added to the literature list: Valsamis Mitsilegas, EU Criminal Law after Lisbon: Rights, Trust and the Transformation of Justice in Europe, Hart Studies in European Criminal Law, Hart Publishing (2018); Maria Fletcher et al., EU Criminal Law and Justice, Elgar European Law Series, Edward Elgar Publishing (2010).

6. **Criminal Procedural Law -** The description of the introduced new topics could be more detailed. A focus should be on the following: mutual recognition in criminal matters and EU Arrest Warrant; action by EU bodies facilitating police and judicial co-operation – such as Europol, Eurojust and OLAF; and access to personal databases in EU MS for cooperation in law enforcement matters. Literature: Roberto E. Kostoris, Handbook of European Criminal Procedure, Springer (2018).
7. **Criminalistics -** The European element of this course could be the inclusion of the issue of protection of personal data and access to EU personal data databases by the law enforcement bodies from the perspective of criminal forensics. Literature - Gabriela Belova and Gergana Georgieva, A New Data Protection Development in The EU Judicial and Criminal Area, International conference Knowledge-based Organization 23(2), DOI: 10.1515/kbo-2017-0103 (2017).
8. **Financial Law -** as the title of the course suggests maybe some units on EU Financial Regulation, on the common market for financial services and the harmonization process, and on the new initiatives and regulations of the EU financial services with a discussion on the roles and duties of banks, could be included. Literature: John Armour et al., Principles of Financial Regulation, First edition, Oxford University Press (2016) and Mattehias Haentjens, Pierre de Gioia-Carabellese, European Banking and Financial Law, Routledge (2015).

9. **General Theory of Law** - An addition to those changes proposed by the professors, could be the illustration of the relationship between the discussed units in the course and the European Union as a supranational entity with lawmaking power. What is the position and role of the EU from the perspective of the general theory of law and its relationship to natural and positive law?
10. **History of State and Law** - One addition to the literature list could be Ivan T. Berend, The History of European Integration, A New Perspective, Routledge (2016).
11. **Inheritance Law –** Since the suggested amendments by the professors already significantly introduce the European element to the syllabus of this course the suggestion would be to include the following commentary by Alfonso-Luis Calvo Caravaca et al., The EU Succession Regulation, A Commentary, Cambridge University Press (2016) and the upcoming book by Richard Dew and Richard Frimston, A Practical Guide to the EU Succession Regulation, Law Brief Publishing (2019).
12. **International Business Law** - One addition could be Nicola de Luca, European Company Law: Text, Cases and Materials, Cambridge University Press (2017). It would be worth considering to split the current course into two separate courses: 1) International Business Law Course, that would cover the topics of CISG, Investment Law and WTO Law, and 2) European Economic Law, that would cover the topics of European Single market and its Freedoms, European Competition Law and European Trade Law.
13. **International Private Law** - The following issues could be specifically addressed: Brussels II Regulation, European Enforcement Order, European Small Claims Procedure and the Payment Order.
14. **Introduction to Civil Law –** since the suggested amendments by the professors already significantly introduce the European element to the

syllabus, one addition to the list of literature could be Norbert Reich, General Principles of EU Civil Law, Intersentia (2013).

15. **Law of Obligations** - the modified learning outcomes sufficiently identify the European element, however the units that give the students this knowledge could be included in the syllabus itself.
16. **Maritime Law** - the European element of the existing course structure could be more pronounced with an additional focus on the role of the EU in regulating the maritime transport, monitoring the implementation of the EU maritime framework and on the work of the European Maritime Safety Agency. Some suggested literature could be Henning Jessen, Michael Jürgen Werner, EU Maritime Transport Law, Hart Publishing (2016); Johanna Hjalmarsson, Yvonne Baatz, Maritime Law, 3rd edition, Informa Law/Routledge (2014); Vincent Power, EU Shipping Law, 3rd edition, Informa Law (2018).
17. **Property Law** - since the suggested amendments by the professors already significantly introduce the European element to the syllabus, one addition could be addition of these titles to literature list Sjef van Erp at al., The Future of European Property Law, Sellier European Law Publishers (2012) and Eveline Ramaekers, European Union Property Law, Intersentia (2013).
18. **The Basis of Economic Policy** - The course as such should already contain the European element, as it is necessary to address the European integration as part of the European economic policy. Thus discussions about the EU market, EU fiscal policy, the EU Monetary Union, the role of the EU Central Bank and the EU trade policy should be part of the existing units of the course. Some suggested literature could be Mike Artis, Frederick Nixson, The Economics of the European Union: Policy and Analysis, 4th edition, Oxford University Press (2009) and Richard E. Wyplosz, Charles Baldwin, Economics of European Integration, 4th edition, McGraw Hill Higher Education (2012).

19. **Labour Law -** Some suggested literature that focus more on EU labour law could be Brian Bercusson, European Labour Law, 2nd edition, Cambridge University Press (2012); Roger Blanpain, European Labour Law, 13th edition, Kluwer Law International (2012) and Gregor Thüsing, European Labour Law, C.H. Beck/Hart/Nomos Publishing (2013).

WP 4.4 Implementation of the formal opinion and recommendation of the consortium

Since certain changes in almost all legal subjects in the curriculum of basic studies were proposed by the professors of the Law Faculty of the University of Montenegro, and that some additional challenges of Europeanization were presented to the members of the consortium, bearing in mind that the level of possible curriculum change is up to 30 ECTS credits, Faculty of Law has suggested that the following subjects be changed in a manner that requires the approval of the Senate of the University of Montenegro, without additional re-accreditation of the curriculum.

1. General theory of law,

2. General and national legal history,

3. Basics of sociology and sociology

4. Introduction to civil law

5. Constitutional law

6. Fundamentals of EU law

7. Labor law

Considering that the change of almost all legal subjects in the program of basic studies was proposed by the professor of the Law Faculty of the University of

Montenegro, and that some additional challenges of Europeanization were presented by the members of the consortium, bearing in mind that the level of possible curriculum change is up to 30 ECTS points, Faculty of Law has suggested that the following items be changed in a manner that does not require the approval of the Senate of the University of Montenegro in terms of changing the curriculum to a certain number of loans.

1. Property law
2. Family law
3. Criminal law - special part
4. Company law
5. Financial law
6. International Private Law
7. Civil procedural law
8. Commercial law
9. International Public Law
10. International organizations
11. International Commercial Law
12. Notary law

With this in mind, the Senate of the University was presented with the decision of the Council of the Faculty of Law:

1. Decision on changing the curriculum up to 30 ECTS credits;

The decision is based on the provision of the Montenegrin Law on Higher Education, Article 43, which states that during the validity period of accreditation or re-accreditation, the licensed institution may modify study

programs in basic studies up to 30 ECTS credits without conducting an accreditation and licensing procedure.

MONTENEGRIN VERSION

Na osnovnu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore Vijeće Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore je na sjednici od 24.05.2019. godine za Senat utvrdilo prijedlog:

ODLUKE
O izmjeni nastavnog plana osnovnih studija
Pravnog fakulteta do 30 ECTS kredita

1. Mijenja se nastavni plan osnovnih studija programa Pravne nauke;
2. U nastavnom planu prvog semestra ukida se predemet ”Engleski jezik I” u iznosu od 4 ECTS kredita;
3. Opterećenje na predmetima, Opšta i nacionalna pravna istorija, i Osnovi sociologije i sociologija prava uvećava se za po jedan ECTS kredit a na predmetu Opšta teorija prava za dva ECTS kredita;
4. U nastavnom planu drugog semestra ukidaju se predemeti "Osnovi ekonomske politike” u iznosu od 5 ECTS kredita i ”Engleski jezik II” u iznosu od 4 ECTS kredita; 5. Opterećenje na predmetima Ustavno pravo povećava se za tri ECTS kredita, Uvod u građansko pravo za dva ECTS kredita, Osnovi prava EU povećava se za dva ECTS kredita, a na predmetu Radno pravo za dva ECTS kredita;
6. U nastavnom planu trećeg semestra mijenja se naziv predmeta „Engleski jezik III” u

„Engleski jezik struke” bez izmjene broja kredita;

7, Vrše se izmjene silabusa na predmetima Stvarno pravo, Porodično pravo, Krivično pravo — posebni dio, Kompanijsko pravo, Finansijsko pravo, Međunarodno privatno pravo, Građansko procesno pravo,

Trgovinsko pravo, Međunarodno javno pravo, Međunarodne organizacije, Međunarodno poslovno pravo i Notarsko pravo, bez izmjene broja ECTS kredita;

8. Izmijenjene informacione liste izmijenjenih predmeta date su u prilogu ove odluke i čine njen sastavni dio;
9. Nastavni plan osnovnih studija Pravnog fakulteta mijenja se u iznosu od 26 ECTS kredita.

OBRAZLOŽENJE

U toku realizacije Erasmus + projekta Univerziteta Crne Gore - CABUFAL - Unapređenje kapaciteta Pravnog fakulteta UCG — revizija kurikuluma, podsticanje medunarodne saradnje i unapređenje ljudskih, tehničkih i bibliotečkih resursa, nakon samoevalucaije akreditovanog kurikuluma na početku projekta, realizacije studijskih posjeta partnerskim akademskim institucijama, u saradnji sa akademskim partnerima, utvrdena je potreba izmjena nastavnog plana osnovnih studija na program Pravne nauke, kako bi se zadovoljile potrebe savremenog obrazovanja pravnika u Evropskom prostoru visokog obrazovanja, pratili trendovi u ovoj oblasti na što potpuniji način i time obezbijedila komparativna prednost u zapošljivosti svršenih pravnika na ovom studijskom programu.

Kako je jedan od opštih zaključaka partnera bio da je neuobičajeno veliko opterećenje studenata prve godine studija (sa ukupno 12 predmeta na ovoj godini) pristupilo se izmjenama nastavnog plana u smislu ukidanja predmeta „Engleski jezik I", „Engleski jezik II" i "Osnovi ekonomske politike" kako bi se smanjilo ukupno opterećenje studenata na ovoj godini, i stvorili opšti uslovi za implementaciju preporuka konzorcijuma u pogledu dopune nastavnih planova predmeta kojima je uvećano opterećenje u skladu sa predloženim izmjenama.

U skladu sa predlozima nastavnika Pravnog fakulteta kao i predlozima inostranih partnera u okviru projekta CABUFAL, na predmetima Opšta teorija prava, Opšta i nacionalna pravna istorija i Osnovi sociologije i sociologija prava uvećano je opterećenje studenata u odredenom broju ECTS kredita s obzirom na obimnost materije koja se već izučava a posebno imajući u vidu predložene dopune u toku realizacije projekta, a koje se reflektuju kroz nove bibliografske jedinice i dodatnu obaveznu literaturu za nastavni proces.

S obzirom na posebno obimne izmjene kurikuluma predmeta Ustavno pravo, Osnovi prava EU i Radno pravo u skladu sa preporukama nastavnika Pravnog fakulteta i inostranih partnera u okviru projekta CABUFAL, kurikulumi ovih predmeta su pretrpjeli najdalekosežnije izmjene s obzirom na cilj nihovog izučavanja tako da predložene izmjene broja kredita korespondiraju obimu izmjena u pojedinačnim kurikulumima predmeta. Izmjene su izvršene kako bi se dodatno obradili i evropski aspekti u ovim predmetima, što se moralo odraziti i u povećanju ECTS kredita koje ovi predmeti nose.

Dopune nastavnih planova u predmetima iz tačke 7 dispozitiva manjeg su obima i sastoje se u osavremenjavanju pojedinih cjelina koje se već obrađuju u okviru navedenih predmeta, uz potrebne dopune spiska osnovne i dodatne literature, objavljene prije i nakon akreditacije ovog studijskog programa.

Kako je ovim izmjenama ukinut predmet „Engleski jezik I" u nastavnom planovima drugog i trećeg semestra moralo je doći do promjene naziva predemeta „Engleski jezik II" i „Engleski jezik III" bez izmjene broja kredita.

Imajući u vidu kvantitet predloženih izmjena u nastavnom planu ovog predmeta, kao i

promjenu naziva samog predmeta, pomenute izmjene zahtijevaju izmjenu nastavnog plana u smislu promjene studijskog programa do 30 ECTS kredita.

U skladu sa članom 43 Zakona o visokom obrazovanju licencirana ustanova u periodu važenja akreditacije, odnosno reakreditacije može da vrši izmjene studijskog programa na osnovnim studijama najviše do 30 ECTS kredita bez sprovodenja postupka akreditacije i licenciranja.

U skladu sa članom člana 32 stav 3 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta u ostvarivanju funkcije utvrđuje studijske programe (strukturu, sadržinu, predmete, kurseve).

Shodno navedenom, odlučeno je kao u dispozitivu ove odluke.

ENGLISH VERSION

Pursuant to Article 64 of the Statute of the University of Montenegro, the Council of the Faculty of Law of the University of Montenegro, at its session held on 24.05.2019. established a proposal for University Senate of the:

DECISION
on amending the curriculum of undergraduate studies
of the Faculty of Law up to 30 ECTS credits

1. The curriculum of the basic studies of the Legal Science program is being changed;
2. In the curriculum of the first semester the subject "English Language I" in the amount of 4 ECTS credits is deleted;
3. Case load on the subjects, General and National Legal History, and Fundamentals of Sociology and Sociology of Law are increased by one ECTS credit and on the subject General Theory of Law is increased by two ECTS credits;

4. In the curriculum of the second semester, the subject " Basis of Economic Policy " in the amount of 5 ECTS credits and subject "English Language II" in the amount of 4 ECTS credits are deleted;
5. The case load on the subjects „The Constitutional Law" is increased by three ECTS credits, "Introduction to Civil Law" by two ECTS credits, "The Fundamentals of EU Law" is increased by two ECTS credits, and "Labor Law" by two ECTS credits;
6. In the curriculum of the third semester the title of the course "English Language III" is changed to the "English language of the legal profession" without changing the number of credits;
7. Syllabi of the subjects Property law, Family law, Criminal law - special section, Company law, Financial law, International private law, Civil procedural law, Commercial law, International public law, International organizations, International business law and Notary law, are being changed without changes in the number of ECTS credits;
8. The amended information sheets of the amended subjects are annexed to this Decision and form an integral part thereof;
9. The curriculum of the undergraduate studies of the Law Faculty is changed in the amount of 26 ECTS credits.

RATIONALE

During the realization of the Erasmus + project of the University of Montenegro - CABUFAL - Capacity Building of the Faculty of Law UCG - curriculum revision, promotion of international cooperation and improvement of human, technical and library resources, after self-evaluation of the accredited curriculum at the beginning of the project, realization of study visits to partner academic institutions, in cooperation with academic partners, determined the need to modify the curriculum of undergraduate studies of the program of Legal Science in order to meet the needs of contemporary education of lawyers in the European Higher Education Area, to follow the trends in this area in a

more complete manner and thereby provide a comparative advantage in the employability of completed lawyers in this study program.

As one of the general conclusions of the partners was that the unusually high workload for the students of the first year of studies (with a total of 12 course subjects), the changes in the curriculum were made in the context of the deletion of the courses "English language I", "English language II" and "Basics of economic policies" in order to reduce the overall workload of students at this year of undergraduate studies, and create general conditions for the implementation of consortium recommendations in terms of supplementing curricula that have increased the load in line with the proposed changes.

In accordance with the suggestions of the teachers of the Faculty of Law as well as the proposals by foreign partners within the CABUFAL project, the subjects General Theory of Law, General and National Legal History and the Fundamentals of Sociology and Sociology of Law have increased the workload for students in a certain number of ECTS credits considering the amount of the materials that are already being studied, especially considering the proposed improvements during the project realization, which are reflected through new bibliographic units and additional compulsory literature for the teaching process.

Considering the particularly comprehensive changes in the curriculum of the Constitutional Law, The EU Fundamentals of Law and Labor Law in accordance with the recommendations of the teachers of the Faculty of Law and foreign partners within the CABUFAL project, the curricula of these subjects have suffered the most far-reaching changes with regard to the aim of their study, so to correspond to the scope of changes in the individual curriculum of the course. The changes were made to further tackle the

European aspects in these subjects, which had to be reflected in the increase of the ECTS credits that these subjects carry.

Upgrading of curricula in subjects from Item 7 of the dispositions are smaller and consists of modernizing certain units that are already being taught within the mentioned subjects, with the necessary amendments to the list of compulsory and additional literature, published before and after the accreditation of this study program.

As the changes to the English Language I course in the Second and Third Semester curricula had to change the name of the "English Language II" and "English Language III" without changing the number of credits.

Taking into account the quantity of proposed changes in the curriculum of this course, as well as the change of the title of the subject, the mentioned changes require a change in the curriculum in terms of changing the study program up to 30 ECTS credits.

In accordance with Article 43 of the Law on Higher Education, a licensed institution may, within the validity period of accreditation or re-accreditation, make changes to the study program at undergraduate studies up to 30 ECTS credits without conducting the accreditation and licensing procedure.

In accordance with Article 32 paragraph 3 of the Statute of the University of Montenegro, the University Senate determines study programs (structure, content, subjects, courses) in the exercise of its function.

In accordance with the above, it was decided as in the enacting clause of this decision.

The decision on curriculum change adopted by University Senate here is presented in the following text in Montenegrin and then English.

MONTENEGRIN VERSION

Na osnovu člana 32 stav 1 tačka 3 Statuta Univerziteta Crne Gore (Bilten UCG br. 337/15 i Bilten UCG br. 447/15, u postupku razmatranja prijedloga Vijeća Pravnog fakulteta, uz pozitivno Mišljenje Centra za studije i kontrolu kvaliteta Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 04.06.2019. godine donio je

ODLUKU

Utvrđuje se izmjena strukture, sadržine, predmeta, kurseva (ECTS kataloga sa ishodima učenja) osnovnog akademskog studijskog programa Pravne nauke, prema predlogu Vijeća Fakulteta br. 01-678/1 od 24.05.2019. godine. Za izmjenu strukture i sadržine predmeta, kurseva navedenog studijskog programa, po ovoj odluci, nije potrebno sprovoditi postupak akreditacije i licenciranja, jer obim izvršenih izmjena ne prelazi 30 ECTS kredita.

Sastavni dio ove odluke je Prijedlog Vijeća Pravnog fakulteta br. 01-678/1 od 24.05.2019. godine, sa prijedlogom izmjena strukture, sadržine, predmeta, kurseva (ECTS kataloga sa ishodima učenja) navedenog studijskog programa i Mišljenje Centra za studije i kontrolu kvaliteta br. 01/3-1430/8-1-1 od 28.05.2019. godine.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj. 03- dLł3018-L

Podgorica, 04.06.2019.godine

ENGLISH VERSION

Pursuant to Article 32, paragraph 1, point 3 of the Statute of the University of Montenegro (Bulletin of UCG No. 337/15 and Bulletin UCG No. 447/15, in the process of reviewing the proposal of the Faculty of Law Council, with the positive Opinion of the Center for Study and Quality Control Senate of the University of Montenegro, at a session held on June 4, 2019, passed

DECISSION

The change of structure, content, subjects, courses (ECTS catalogs with learning outcomes) of the undergraduate academic study program of Legal sciences is determined, according to the proposal of the Faculty Council no. 01-678 / 1 of 24.05.2019. years.

According to this decision, the accreditation and licensing procedure is not required to change the structure and content of the course, the courses of the mentioned study program, because the scope of the changes made does not exceed 30 ECTS credits.

An integral part of this decision is the Proposal of the Council of the Law Faculty no. 01-678 / 1 of 24.05.2019. with the proposal to change the structure, contents, subjects, courses (ECTS catalogs with learning outcomes) of the stated study program and Opinion of the Center for Study and Quality Control no. 01 / 3-1430 / 8-1-1 of 28.05.2019. years.

The decision shall enter into force on the day of its adoption.

No. 03- dLł3018-L
Podgorica, 04.06.2019.

Senate of the University of Montenegro

President
Prof.dr Danilo Nikolic, rector

SILABI – MONTENEGRIN VERSION

Naziv predmeta:		**OPŠTA TEORIJA PRAVA**		
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	OBAVEZNI	***I***	**7**	***4+0***

Studijski programi za koje se organizuje :
Osnovne studije Pravnog fakulteta – Akademijski studijski program za sticanje diplome Pravnika (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za slušanie i polaganje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet ima za cilj sticanje znanja o teoriji države, teoriji prava i tumačenju pravnih normi

Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit biće u mogućnosti da: prepoznaju, definišu i objasne osnovne i opšte pojmove teorije prava i države; objasne i kritički analiziraju najznačajnije teorije prava; definišu i objasne osnovne elemente i funkcije države, pravnu organizaciju države, kao i da razlikuju oblike države; razlikuju osnovne elemente pravnog poretka – normativni, faktički i vrijednosni; klasifikuju osnovne izvore prava (materijalni, formalni i vrijednosni), **kao i izvore prava Evropske unije, klasifikuju** i elemente sistema prava (pravne institute, pravne grane i pravne oblasti); samostalno i kritički istražuju probleme i iteraturu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavania, viezbe,seminarski radovi, kontrolni testovi, kolokvijumi i konsultaciie

SADRŽAJ PREDMETA

I nedelja	Uvodna predavanja pojam, isotijat nastanka i razvoj, premdmet opšte teorije države i prava
II nedelja	Gledišta o odnosu države i prava; uloga države u razvoju prava, uticaj prava na državu
III nedelja	Uticaj države na pravo; Uticaj prava na državu; vladavina prava - pravna država
IV nedelja	***Kolokvijum -TEST***
V nedelja	Organizacija države, pojam organizacije, načela državne organizacije
VI nedelja	Oblik države; pojam državnog oblika; oblici vladavine; oblici političkog poretka
VII nedelja	Oblici državnog uređenja i oblici državne vlasti; zakonodavstvo, uprava, sudstvo
VIII nedelja	Pojam pravnog poretka; pojam, vrste i elementi pravne norme
IX nedelja	Opšti pravni akti (izvori prava)
X nedelja	***Kolokvijum-TEST***
XI nedelja	Pojedinačni pravni akt; vrste pojedinačnih pravnih akata; pojam pravnog odnosa
XII nedelja	Pojam pravnog subjekta; vrste pravnih subjekata;oblik (forma)materijalnog akta
XIII nedelj	Zakonitost; pojam zakonitosti; oblici zakonitosti; osobine zakonitosti
XIV nedelja	Primjena prava
XV nedelja	Tumačenje prava
XVI-XIX nedelja	*Završni ispit, popravni ispit*

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohadaju predavanja i vjezbe,rade seminarske radove i izrade oba kolokvijuma i sve kontrolne testove

Opterećenje studenta

nedjeljno[3)]	u semestru[4)]
5 kredita x 40/30 = 6 sati i 40 minuta Struktura: 4 sati predavanja 0 sati vježbi 2 sati i 40 minuta individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = 106 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (6 sati i 40 minuta) = 13 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106 sati i 40 minuta (nastava) + 13 sati i 20 minuta (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Literatura:
Osnovna: **Lukić-Košutić-Mitrović - UVOD U PRAVO, Službeni list, 1999 i novija**
Dopunska: John Rawls, «**Teorija pravde**» CID,Podgorica; Alf Ros, «**Pravo i pravda**», CID,Podgorica; Lon Fuler, «**Moralnost prava**» CID,Podgorica;

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
seminarski rad se ocjenjuje sa ukupno 5 poena
dva kolokvijuma po 20 poena ukupno (40 poena)
isticanje u toku predavanja i ucesce u debatama 5 poena
zavrsni ispit 50 poena
Prelazna ociena se dobiia ako se kumulativno sakupi naimanie 51 poen

Posebne naznake za predmet: Nema

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. Dr Milorad Ivović

Napomena: Dodatne informacije mogu se dobiti kod predmetnog nastavnika prof.dr. Milorada Ivovića

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA CRNE GORE
OSNOVI SOCIOLOGIJE I SOCIOLOGIJA PRAVA

Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Obavezni	I	6	4P + 0V

Naziv predmeta: OSNOVI SOCIOLOGIJE I SOCIOLOGIJA PRAVA
- Osnovne studije : I godina – Isemestar

Cilj izučavanja predmeta: Cilj izučavanja predmeta je upoznavanje studenata sa: osnovnim pojmovima o društvu, osnovnim karakteristikama najznačajnijih sociooloških teorija, društvenim sistemom i društvenim podsistemima, kao i pojmom, predmetom i problemima sociologije prava.

Ishodi učenja. Nakon što studenti polože ovaj ispit biće u mogućnosti da: definišu i objasne osnovne sociološke pojmove; objasne i kritički analiziraju najznačajnije sociološke teorije; tumače društvene promjene; primjene stečena znanja u cilju objašnjavanja različitih društvenih fenomena; **sa sociološko-pravnog aspekta analiziraju institucije Evropske unije i objasne istorijski razvoj ideje o evropskim integracijama,** definišu predmet i osnovne probleme sociologije prava..

Nastavnik: doc. dr Marko Dokić

Metod nastave i savladavanja gradiva: predavanja, konsultacije, praktična nastava

PLAN RADA PO NEDJELJAMA:

Pripremne nedjelje
Nedjelje za nastavu, kolokvijume i završni ispit:

I Karakter sociologije, istorijat i mesto u sistemu nauka
II Sociološke teorije
III Sistem uopšte i društveni sistem i jezgro globalnog društvenog sistema
IV Okviri života globalnog društvenog sistema i društvene ustanove (organizacije); društvena moć, naličje društvenih ustanova, organizacija i društvenih grupa
V Globalni društveni sistem i podsistemi: Anatomija globalnog društvenog sistema (**Prilikom izučavanja podsistema biće uključena i praktična nastava, koja će uključivati posjete određenim društvenim ustanovama u zavisnosti od podsistema koji se bude izučavao i analize i obradu odgovarajućih statističkih podataka koji se odnose na predmetnu materiju)**
VI Ljudska ekologija i ljudska reprodukcija + **praktična nastava**
VII Ekonomija; Politički sistem – upoznavanje sa osnovnim karakteristikama političkog sistema Crne Gore + **praktična nastava**
VIII **Kolokvijum**
IX **Popravni kolokvijum**
X Kultura i kultura simboličke komunikacije; Saznajno-iskustvena kultura; Normativna kultura; Vrednosna kultura; Kultura potreba + **praktična nastava**
XI Promjene (dinamika) društva; Sociologija svjetskog sistema: nastanak i struktura svjetskog sistema, podjele svijeta; Društva u tranziciji (postsocijalistička društva), **Sociologija evropskih integracija**
XII Predmet i problemi sociologije prava
XIII Preteče i osnivači sociologije prava
XIV Sistematska sociologija prava
XV Diferencijalna i genetička sociologija prava
XVI **Završni ispit**

Završna nedjelja – ovjera semestra i upis ocena
XVIII-XXI Nedjelje dopunsku nastavu i popravni ispitni rok

Opterećenje studenata

Nedjeljno	U semestru
5 kredita x 40/30 = 6 sati i 40 minuta Struktura: 4 sati predavanja 0 sati vježbi 2 sati i 40 minuta individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = 106 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (6 sati i 40 minuta) = 13 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106 sati i 40 minuta (nastava) + 13 sati i 20 minuta (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Osnovna literatura:
Miroslav Pečujlić, Vladimir Milić, *Sociologija*, Beograd, 2001.
Žorž Gurvič, *Sociologija prava*, Podgorica, 1997.
B. Košutć, B. Rakić, B. Milisavljević, Uvod u pravo evropskih integracija, Pravni fakultet, Beograd, 2017,
John McCormick, Razumijeti Europsku uniju, Zagreb: MATE, 2010.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
- Kolokvijum – maksimalano 50 poena
- Seminarski rad i praktična nastava (udio praktične nastave – 12 časova, 20 %) – maksimalno 6 poena
- Završni ispit – maksimalno 44 poena
- Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Uporedivost Beograd: http://www.ius.bg.ac.rs/Studije/novi%20nastavni%20program%20osnovnih%20studija%20od%202011-12.htm
Zagreb: http://www.pravo.unizg.hr/diplomski_studij/1.godina/nastavni_plan
Ljubljana: http://www.pf.uni-lj.si/media/ang.-.first.cycle.university.program.in.law_presentation.booklet.2014-15.pdf

Naziv predmeta:		OPŠTA I NACIONALNA ISTORIJA DRŽAVE I PRAVA		
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Obavezni	***I***	***6***	***4P+0V***

Studijski programi za koje se organizuje: **Osnovne** studije **Pravnog fakulteta**- **Akademski** studijski program za sticanje diplome: **PRAVNIKA** (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet ima za cilj osposobljavanje studenta da razumije osnovne kategorije i pojmove istorijskog razvoja države i prava

Ishodi učenja: **Ovlada osnovnim i uvodnim znanjima o pojedinim pravnim oblastima, što je u službi njihovog kasnijeg lakšeg razumijevanja. Početno savlada pravnu terminologiju.Razvije specifičan pravnički način razmišljanja radom na izvornim pravnom materijalu kroz koji se student uči delikatnoj vještini tumačenja pravnih normi.Nadahnjuje kritičnost prema savremenosti.Produbi znanje iz opšte i pravne kulture i uopšte zaokruži znanja koja pružaju opšte obrazovni predmeti. Lakše prepozna šta hoćemo, kuda težimo, možemo li stići do tog cilja i po koju cijenu.**

Ime i prezime nastavnika i saradnika: **Prof. dr Ljiljana Jokić**

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, seminarski radovi, debate, kolokvijumi

SADRŽAJ PREDMETA

I nedelja	Uvodno predavanje, predmet, značaj, metod i istorijskii izvori
II nedelja	Periodizacija istorije, prvobitna zajednica, brak, porodica i religija, društvena
III nedelja	organizacija i struktura, Robovlasništvo, osnovna obilježja, Istočne despotije,
IV nedelja	Egipatska i vavilonska društva, građansko i krivčno pravo.
V nedelja	Antičke države, Sparta i Atina, pravo, Atinski reformatori, Helenizam
VI nedelja	**I kolokvijum**
VII nedelja	Vremensko trajanje i opšta obilježja feudalizma, feud – feudalna hijerarhija, izvori
VIII nedelja	srednjovjekovnog prava;
IX nedelja	Franačka i franačko pravo, izvori i grane, Vizantija i vizantijsko pravo
X nedelja	Arapski kalifat i šerijetsko pravo, novovjekovna engleska, francuska i Sad
XI nedelja	**II kolokvijum**
XII nedelja	Dukljansko – zetski period, srednjovjekovno pravo u Zeti
XIII nedelja	Crnogorci pod turskom vlašću,
XIV nedelja	Stvaranje države, Petar I, Zakonik opšti crnogorski i brdski, Stega; Petar II
XV nedelja	Projekat zakona otečastva;
XVI nedelja	Crna Gora za vrijeme Knjaza Danila, Danilov zakonik,Berlinski kongres, Crna
XVII nedelja	Gora za vrijeme Knjaza Nikole, reforme
XVIII-XXI nedelja	Opšti imovinski zakonik, Ustav Crne Gore iz 1905, klubaši i pravaši, proglašenje kraljevine
	Završni ispit
	Ovjera semestra i upis ocjena
	Dopunska nastava i poravni ispitni rok

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, učestvuju u debatama i rade oba kolokvijuma.

OPTEREĆENJE STUDENATA

Nedjeljno	**U semestru**
5 kredita x 40/30 = 6 sati i 40 minuta Struktura: 4 sati predavanja 0 sati vježbi 2 sati i 40 minuta individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = 106 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (6 sati i 40 minuta) = 13 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106 sati i 40 minuta (nastava) + 13 sati i 20 minuta (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Literatura: Opšta istorija države i prava: Prof. Dr Ljiljana Jokić
Državno pravna istorija Crne Gore: Prof. Dr Ljiljana Jokić
Državno pravna istorija naroda Jugoslavije: Grupa autora
Srđan Šarkić, Veliki pravni sistemi i kodifikacija, Novi Sad, 2014.
Sima Avramović i Vojislav Stanimirović, Uporedna pravna tradicija, Beograd, 2016.
Holt James Clark: Magna Carta, Cambridge, Cambridge University Press, 2015.

	Ecklund John E: The origins of western law, Clark, New Yersey: Talbot Publishing, 2014. **Historical legal systems and Eropean integration, Bratislava: Comenius University Faculty of Law, 2011.**
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Dva kolokvijuma sa po 20 poena (ukupno 40) - Isticanje u toku predavanja i učešće u debatama 5 poena - Seminarski rad sa 5 poena - Završni ispit sa 50 poena - Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poen	
Posebne naznake za predmet: Nema	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. Dr Ljiljana Jokić	

Naziv predmeta:		**OSNOVI PRAVA EVROPSKE UNIJE**		
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Obavezni	II	7	4P

Studijski programi za koje se organizuje:
Osnovne studije PRAVNOG FAKULTETA - akademski studijski program za sticanje **DIPLOME OSNOVNIH STUDIJA,** *(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).*

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta:
Uvođenje u sistem institucija ,normi,pravila i postupaka koji postoje u EU;
Upoznavanje sa načinom pravnog regulisanja odnosa EU,funkcionisanjem komunitarnog prava i sa njegovim značajem;
Upoznavanje sa pravnim posledicama kršenja pravila komunitarnog prava ;
Pružanje znanja o odnosu prava Eu i domaćeg prava i načinima usklađivanja domaćeg prava sa pravom EU

Očekivani ishodi učenja:
Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Osnovi prava EU mogu da:

1. Objasne prirodu i proces nastanka EU, fundamentalne karakteristike prava EU i osobenost prava EU u odnosu na norme međunarodnog prava;
2. Opišu i analiziraju funkcionisanje EU, njenih institucija, kao i način donošenja odluka u EU;
3. Pravilno protumače i objasne evropsko pravo u širem smislu sa njegovim perspekivama ;
4. Shvati kako pojedini instituti prava EU funkcionišu u praksi ;
5. Imaju neophodno znanje za rad u nadležnim institucijama i organizacijama civilnog društva o osnovama prava EU kao i da stečena znanja primijene u praksi najrpije za potrebe usklađivanja domaćeg prava sa pravom EU a kada naša država postane članica EU da mogu primijeniti pravo EU u oblasti svog angažovanja

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. dr Bojana Lakićević – Đuranović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, studije slučaja, konsultacije

Sadržaj predmeta:

Pripremna nedjelja	Upoznavanje sa predmetom, planom rada i načinom provjere znanja
I nedjelja	Pojam evropskog prava;ustanovljenje i pravni status EU
II nedjelja	Osnivački ugovori ;Jedinstveni evropski akt,Ugovori iz Mastrihta, Amsterdama, Nice i Lisabona.
III nedjelja	Pravna priroda Evropske unije
IV nedjelja	Jedinstveni institucionalni sistem EU
V nedjelja	Politički i drugi organi EU
VI nedjelja	**I kolokvijum 19.03. 2019.**
VII nedjelja	Praktična nastava
VII nedjelja	Izvori prava EU
IX nedjelja	Pravo građanstava Unije
X nedjelja	Izvršenje prava EU
XI nedjelja	Praktična nastava
XII nedjelja	Popravni I kolokvijuma
XIIInedjelja	Spoljni odnosi evropske zajednice i EU
XIVnedjelja	Politika proširenja
XV nedjelja	Pregovori o pristupanju Crne Gore EU- praktična nastava
XVI nedjelja	***Završni ispit 28/ 29.05.2019.***
XVII nedjelja	***Popravni ispit 11/12.06.2019..***

Praktična nastava : Mjesto održavanja : Pravni fakultet UCG

OPTEREĆENJE STUDENATA

5 kredita x 40/30 = 6 sati i 40 minuta Struktura: **4 sati** predavanja **0 sati** vježbi **2 sati i 40 minuta** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe,	Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = **106 sati i 40 minuta** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (6 sati i 40 minuta) = 13 sati i 20 minuta **Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150 sati** **Dopunski rad** za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106 sati i 40 minuta (nastava) + 13 sati i 20 minuta (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Uspjeh na kolokvijumu vrednuje se najviše sa 40 poena.

Praktična nastava - do 10 poena
Seminarski rad - do 5 poena

Uspjeh na završnom ispit vrednuje se najviše sa 45 poena.

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Broj poena	*90-100;*	*80-89;*	*70-79;*	*60-69;*	*50-59;*
Ocjena	*A;*	*B;*	*C ;*	*D;*	*E;*

Literatura:

Osnovi prava Evropske unije, Budimir P. Kosutić, Podgorica: CID,2014;

Dodatna literatura:

Uvod u institucije i pravo Evropske unije , 6 izdanje, Radovan D. Vukadinović, Kragujevac, 2014
Institucionalni mehanizam Evropske unije posle Lisabonskog ugovora ,Z. Radivojević - V. Knežević-Predić, Niš, 2016.;
Osnovi prava Evropske unije, poglavlje "Izvori" u knjizi , Rodoljub Etinski, Novi Sad, 2010
Osnove prava EU, Ćapeta, T. i Rodin, S., Narodne novine, Zagreb 2011.
Chalmers D.and Tomkins A., *European Union Public Law,* Cambridge University Press,2010
Foster, Nigel, *EU Directions,5th Edition,* Oxford University Press:Oxford, 2016.
Kaczorowska – Ireland, Alina. *European Union Law*, Routledge, 2016.
Weatherill, Stephen. *Cases and Materials on EU Law*, 12th Edition, Oxford University Press: Oxford,2016.
Drake, Sara, Smith Melanie (Ed.) *New Directions in the Effective Enforcement of EU Law and Policy* .Edward Edgar Publishing Limited: Cheltenham &Northampton, 2016.

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. dr Bojana Lakićević - Đuranović
Napomena: *Dodatne informacije o predmetu mogu se dobiti na konsultacijama i putem maila* bojanal@ac.me

Predmet:	**USTAVNO PRAVO**			
	Status predmeta	***Semestar***	***Broj ETCS kredita***	***Broj časova***
	Obavezan	***II***	***8***	***4+1***

Studijski programi za koje se organizuje:
Osnovne studije PRAVNOG FAKULTETA - akademski studijski program za sticanje **DIPLOME OSNOVNIH STUDIJA,** *(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).*

Preduslovi: Nema

Ciljevi predmeta: Osposobiti studente za sticanje znanja o osnovnim i naprednim ustavnim konceptima, institutima i idejama ustavnog prava, te upoznati se sa komparativnim ustavnim rješenjima i ustavnim sistemom Crne Gore i Evrope.
Nakon položenog predmeta ustavnog prava, student će moći:
- Prepoznaju zemlje sa uspostavljenim konstitucionalizmom;
- analizirati osnovne institute ustavnog prava i ustavno pravo Evropske unije;
- Osposobljavanje za čitanje i razumevanje ustavnih tekstova, obezbeđivanjem konteksta iz stvarnog sveta, i identifikovanje konflikta između "ustavnog i stvarnog" u ustavnoj odredbi i njenoj praktičnoj primeni;
- Prepoznati značaj evropskih integracija za ustavni poredak Crne Gore (Ustavni zakon bez granica);
- Razumjeti koncept ustavnog patriotizma (Jurgen Habermas), te značaj i ulogu aktivnosti Ustavnog suda, Evropskog suda za ljudska prava i Suda pravde Evropske unije;

Ime i prezime nastavnika i asistenta: Prof. dr Milan I. Marković

Metode podučavanja i učenja: Predavanja, seminari, seminarski radovi, posete institucijama, konsultacije i debate

Sadržaj kursa:

Pripremna nedelja	
Nedelja 1	Priprema i registracija semestra;
Nedelja 2	Osnovni pojmovi ustavnog prava; Pojam, vrste i primjena ustava;
Nedelja 3	Ustavna istorija u svijetu, ustavna istorija Crne Gore;
Nedelja 4	Savremena ustavnost svijeta, ustavna demokratija u teoriji i praksi;
Nedelja 5	Osnovni pravni instituti ustavnog prava Evropske unije, Ustav EU; Ustavni patriotizam; Značaj evropskih integracija za ustavni poredak Crne Gore (Ustavni zakon bez granica);
Nedelja 6	I kolokvijum
Nedelja 7	Ustavni principi I: zakonitost i legitimitet, federalizam i decentralizacija;
Nedelja 8	Ustavni principi II: podjela i jedinstvo vlasti, direktna demokratija;
Nedelja 9	Ustavne institucije I: Parlament i Vlada, šef države;
Nedelja 10	Ustavne institucije II: ustavno sudstvo, sudovi, tužilaštvo i ombudsman
Nedelja 11	II Kolokvijum
Nedelja 12	Vlasti prema Ustavu Crne Gore (2007) i njenim osnovnim ustavnim načelima, Ljudska prava i slobode prema Ustavu Crne Gore;
Nedelja 13	Ustavni sud Crne Gore;
Nedelja 14	Praksa Suda pravde Evropske unije i Evropskog suda za ljudska prava;
Nedelja 15	Završni ispit
Nedelje 16 -19	Popravni ispiti; Verifikacija semestra i upis ocjena.

Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju predavanja i seminare i da rade oba kolokvijuma i završni ispit.

Optereće nje studenta

5 kredita x 40/30 = 6 sati i 40 minuta Struktura: **4 sati** predavanja **0 sati** vježbi **2 sati i 40 minuta** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = **106 sati i 40 minuta** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (6 sati i 40 minuta) = 13 sati i 20 minuta **Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150 sati** **Dopunski rad** za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106 sati i 40 minuta (nastava) + 13 sati i 20 minuta (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Literatura

Obavezna:

- Robert Schütze, **European Consitutional Law**, 2nd edition, Cambridge University Press, 2015.
- Mijat Šuković, **Ustavno pravo** (Constitutional Law), CID, Podgorica 2009.
- Jasna Omejec, **Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u praksi Europskog suda za ljudska prava, strasbourški acquis** (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms in practice of the European Court of Human Rights, The Strasbourg acquis), Zagreb, 2013.
- Dragoljub Popović, **Evropsko pravo ljudskih prava** (European Law of Human Rights), Belgrade, 2012.

Dodatna:

- Milan I. Marković, **Ustavnopravni eseji** (Essays on Constitutional Law), CID, Podgorica 2017.

Ciril Ribičič, **Ljudska prava i ustavna demokratija: ustavni sudija izmedju negativnog i pozitivnog aktivizma,** (Human Rights and Constitutional Democracy – The Constitutional Court Judge between negative and positive activism), Službeni glasnik, Beograd 2012.

- Giuseppe de Vergottini, **Uporedno ustavno pravo** (Comparative Constitutional Law), Belgrade, 2015.
- Peter Haberle, **Ustavna država** (Constitutional State), Zagreb, 2002.
- Carl J. Friedrich, **Konstitucionalna demokratija, Teorija i praksa u Evropi i Americi (**Constitutional Democracy, Theory and Practice in Europe and America), Podgorica, 2005.
- Nenad Dimitrijević, **Ustavna demokratija shvaćena kontekstualno** (Constitutional democracy in context), Belgrade, 2007.
- Jan Werner Muller, **Ustavni patriotizam** (Constitutional patriotism), Belgrade, 2010.
- Josef Isensee, **Država, ustav, demokracija** (State, Constitution, Democracy), Zagreb, 2004.

Metode ispitivanja:

- Dva kolokvijuma nose po 20 bodova (ukupno do 40 poena)
- Studentska aktivnost i učešće u debatama: do 5 bodova
- Seminarski rad se ocjenjuje sa ukupno 5 bodova
- Završni ispit 50 bodova
- Prolazna ocena se dobija akumuliranjem najmanje 51 boda.

Broj poena: 90-100; 80-89; 70-79; 60-69; 50-59;
Grade: A; B; C; D; E;

Ime nastavnika koji je pripremio informacije: Prof. dr Milan I. Marković

Komentar: Dodatne informacije možete dobiti u razredu i na konsultacijama, kao i na veb stranici Fakulteta: vvv.pravni.ucg.ac.me.

Naziv predmeta:	**UVOD U GRAĐANSKO PRAVO**			
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	obavezni	**II**	**8**	**4P+1V**

Studijski programi za koje se organizuje : Osnovne studije Pravnog fakulteta – Akademijski studijski program za sticanje diplome Pravnika (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima i kategorijama Građanskog prava

***Ishodi učenja* - Nakon što student položi ovaj ispit biće u mogućnosti da:** definiše sistem građanskog prava; definiše i objasni pojedine institute i pojmove opšteg dijela građanskog prava (pojam, sistem i načela građanskog prava, izvore građanskog prava, građanskopravni odnos, subjekte građanskopravnog odnosa, građansko pravo u subjektivnom smislu, objekte građanskog prava, prava ličnosti, intelektualnu svojina, pravni posao, zastupništvo, zastarjelost i prekluzija, zaštitu prava); objasni zašto su za nastanak pojedinih pravnih odnosa zakonom predviđene pojedine pretpostavke; analizira pravne izvore i pravna pravila koja uređuju materiju opšteg dijela građanskog prava i poveže pravna pravila koja uređuju pojedine građanskopravne institute; uporedi različite pravne institute opšteg dijela građanskog koji stoje na raspolaganju za rješavanje konkretnih slučajeva i zaključi koje su posljedice primjene pojedinih instituta opšteg dijela građanskog prava; analizira konkretno činjenično stanje i razlikuje bitne od nebitnih činjenica, radi pravilne primjene pravnih pravila.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Dr Zoran Rašović-nastavnik;

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski radovi, konsultacije i praktične vježbe

Praktična nastava obavlja se na dijelu časova predviđenim za predavanja (10 časova) i na vježbama (15 časova) i obuhvata: predavanja gostujućih predavača, upoznavanje sa sudskom praksom crnogorskih sudova (u sudu / ili u okviru nastave na fakultetu), i analizu sudske prakse od strane studenata.

SADRŽAJ PREDMETA

Pripremna nedjelja	**Priprema i upis semestra**
I nedelja	
II nedelja	**Uvodne teme, izvori gradjanskog prava,subjekti i objekti,**
III nedelja	**Praktična nastava** – analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet);
IV nedelja	**Subjektivna gradjanska prava, prava ličnosti, intelektualna svojina, imovina i**
V nedelja	**pravni promet.**
VI nedelja	**Praktična nastava** – analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet);
VII nedelja	Kolokvijum
VIII nedelja	Pravni posao,modifikacije pravnih poslova, nevažnost pravnih
IX nedelja	**poslova, zastupništvo, pravne činjenice,**
X nedelja	**Praktična nastava** – analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet);
XI nedelja	**Zastarjelost i prekluzija.**
XII nedelja	**Zaštita prava**
XIII nedelja	**Praktična nastava** – analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet);
XIV nedelja	Završni ispit
XV nedelja	***Ovjera semestra i upis ocjena***
XVI nedelja	***Dopunska nastava i popravni ispitni rok***
XVII nedelja	
XVIII-XXI nedelja	

Opterećenje studenta

Nedjeljno	*U semestru*
6 kredita x 40/30 = <u>8 sati</u> Struktura: **4 sati** predavanja **1 sati** vježbi **3 sati** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = **<u>128 sati</u>** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati **Ukupno opterećenje za predmet: <u>6 x 30 = 180 sati</u>** **Dopunski rad** za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Obaveze studenta u toku nastave*:* Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i rade oba kokvijuma

Literatura: Građansko pravo-Zoran Rašović
Uvod u građansko pravo-Andrija Gams, Ljiljana Đurović
Uvod u građansko pravo-Obren Stanković, Vladimir Vodinelić
Građansko pravo-Slobodan Đuretić
Uvod u garađansko pravo-Dragoljub Stojanović, Oliver Antić

Dopunska literatura:

Norbert Reich, General Principles of EU Civil Law, Intersentia (2013).
Gavella, N., Alinčić, M., Hrabar, D., Gliha, I., Josipović, T., Korać, A., Baretić, M., Nikšić, S.; Europsko privatno pravo; Zagreb (Pravni fakultet u Zagrebu-Zavod za građanskopravne znanosti i obiteljsko pravo) (2002)
Christian Twigg-Flesner; The Cambridge Companion to European Union Private Law; Cambridge University Press (2010)

Josipović, Tatjana; Izazovi harmonizacije građanskog prava putem direktiva u: Civil Law Forum for South East Europe; GTZ (2010)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Uspjeh na **kolokvijumu** vrednuje se najviše sa 45 poena.
Praktična nastava i seminarski rad vrednuju se najviše sa **10** poena.
Uspjeh na **završnom ispitu** vrednuje se najviše sa 45 poena.
Student je položio ispit ako kumulativno skupi najmanje 50 poena na svim oblicima provjere znanja. a ocjena se određuje prema dolje navedenoj shemi).

Broj poena	***90 - 100***	***89 - 80***	***79 - 70***	***69 - 60***	***59 - 50***
Ocjena	***A***	***B***	***C***	***D***	***E***

Posebne naznake za predmet: Nema

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. Dr Zoran Rašović

Naziv predmeta:	**STVARNO PRAVO**			
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	obavezni	**III**	**7**	**4P+1V**

Studijski programi za koje se organizuje : Osnovne studije Pravnog fakulteta – Akademijski studijski program za sticanje diplome Pravnika (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima i kategorijama Stvarnog prava

***Ishodi učenja* - Nakon što student položi ovaj ispit biće u mogućnosti da:** definiše i objasni sistem, pojedine institute i pojmove stvarnog prava; objasni zašto su za nastanak pojedinih pravnih odnosa zakonom predviđene pojedine pretpostavke; pravilno tumači propise koji uređuju materiju stvarnog prava i odredi koja su pravna pravila relevantna za rješavanje konkretnog slučaja; analizira konkretno činjenično stanje i razlikuje bitne od nebitnih činjenica, radi pravilne primjene pravnih pravila;poveže relevantne činjenice s pravnim pravilima i na osnovu toga odredi koja ovlašćenja pripadaju imaocima stvarnih prava, ali i drugim osobama; uporedi različite pravne institute stvarnog prava koji stoje na raspolaganju za rješavanje konkretnih slučajeva.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. dr Zoran Rašović-nastavnik;

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski radovi, konsultacije i praktične vježbe

Praktična nastava obavlja se na dijelu časova predviđenim za predavanja (10 časova) i na vježbama (15 časova) i obuhvata: predavanja gostujućih predavača, upoznavanje sa sudskom praksom crnogorskih sudova (u sudu / ili u okviru nastave na fakultetu), i analizu sudske prakse od strane studenata.

SADRŽAJ PREDMETA

Pripremna nedjelja	**Priprema i upis semestra**
I nedelja	Pojam i karakteristike stvarnih prava
II nedelja	Superficies solo cedit
III nedelja	Državina; **Praktična nastava** – analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet);
IV nedelja	Pravo svojine
V nedelja	Sticanje prava svojine
VI nedelja	Susvojina **Praktična nastava** – analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet);
VII nedelja	Zajednička svojina i etažna svojina
VIII nedelja	Kolokvijum
IX nedelja	Stvarne službenosti
X nedelja	Lične službenosti
XI nedelja	Susjedska prava **Praktična nastava** – analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet);
XII nedelja	Prava realnih garancija
XIII nedelja	Pravo zaloge
XIV nedelja	Hipoteka
XV nedelja	Fiducijarna svojina **Praktična nastava** – analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet);
XVI nedelja	
XVII nedelja	Katastar nepokretnosti
XVIII-XXI nedelja	**Završni ispit**

Opterećenje studenta

Nedjeljno	*U semestru*
7 kredita x 40/30 = 9 sati i 20 minuta Struktura: **4 sati** predavanja **1 sati** vježbi **4 sati i 20 minuta** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (9 sati i 20 minuta) x 16 = **149 sati i 20 minuta** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (9 sati i 20 minuta) = 18 sati i 40 minuta **Ukupno opterećenje za predmet: 7 x 30 = 210 sati** **Dopunski rad** za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 149 sati i 20 minuta (nastava) + 18 sati i 40 minuta (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

***Obaveze studenta u toku nastave**:* Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i rade oba kokvijuma

Literatura: Stavarno pravo-Zoran Rašović
Stvarno pravo-Obren Stanković, Miodrag Orlić
Stvarno pravo-Dragoljub Stojanović
Osnovi stvarnog prava-Andrija Gams
Komentar Zakona o svojinsko-pravnim odnosima-Zoran Rašović

Dopunska literatura:

Sjef van Erp at al., The Future of European Property Law, Sellier European Law Publishers (2012) and Eveline Ramaekers, European Union Property Law, Intersentia (2013).
Christian Twigg-Flesner; The Cambridge Companion to European Union Private Law; Cambridge University Press (2010)

Josipović, Tatjana; Izazovi harmonizacije građanskog prava putem direktiva u: Civil Law Forum for South East Europe; GTZ (2010)
Josipović, T.; Prilagodba hrvatskog zakonodavstva o nekretninama propisima EU, Nekretnine kao objekti imovinskih prava: prilagodba propisima EU, raspolaganje nektretninama, katastar, zemljišne knjige, posredovanje; (2008)
Arthur S. Hartkamp et al. (Ed.); Towards a European civil code; Alphen aan den Rijnm, Nijmegen: Kluwer Law International: Ars Aequi Libri (2011)
Josipović, T.; U potrazi za eurohipotekom, Liber amicorum Nikola Gavella: Građansko pravo u razvoju, zbornik radova u čast 70. rođendana profesora emeritusa Nikole Gavelle; (2007), str. 243-317

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
Uspjeh na **kolokvijumu** vrednuje se najviše sa 45 poena.
Praktična nastava i seminarski rad vrednuju se najviše sa **10** poena.
Uspjeh na **završnom ispitu** vrednuje se najviše sa 45 poena.
Student je položio ispit ako kumulativno skupi najmanje 50 poena na svim oblicima provjere znanja. a ocjena se određuje prema dolje navedenoj shemi).

Broj poena	***90 - 100***	***89 - 80***	***79 - 70***	***69 - 60***	***59 - 50***
Ocjena	***A***	***B***	***C***	***D***	***E***

IPosebne naznake za predmet: Nema

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. Dr Zoran Rašović

Napomena: Nema

Naziv predmeta:			**PORODIČNO PRAVO**	
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	obavezni	***III***	***6***	***4P+1V***

Studijski programi za koje se organizuje: **Pravne nauke – osnovne studije**

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima i institutima porodičnog prava

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. dr Radoje Korać

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski radovi, konsultacije, debatni časovi

SADRŽAJ PREDMETA

I nedelja	Osnovni pojmovi porodičnog prava. Sistematizacija porodičnog prava.
II nedelja	**Evropsko porodično pravo – stanje i perspektive. Praksa ECHR i CJEU.**
III nedelja	Porodica kao pravna ustanova. Pravo na slobodno roditeljstvo
IV nedelja	Brak, forma braka
V nedelja	Materijalni uslovi za punovažnost braka. Bračne smetnje
VI nedelja	Pravne posljedice braka. Lina prava i slobode supružnika
VII nedelja	Poništenje braka. Tužba za poništenje braka
VIII nedelja	Vanbračna zajednica
IX nedelja	Razvod braka. Postupak za razvod i poništenje braka
X nedelja	Roditeljsko pravo. Lišenje roditeljskog prava
XI nedelja	Prava djeteta. Utvrđivanje vanbračnog očinstva
XII nedelja	Usvojenje. Postupak zasnivajna usvojenja
XIII nedelja	Starateljstvo. Lišenje poslovne sposobnosti
XIV nedelja	Zakonsko izdržavanje. Ostvarivanje izdržavanja
XV nedelja	Imovinski odnosi bračnih drugova. Podjela bračne tekovine
XVII -XX nedelja	Posebni sudski postupci. Posredovanje u porodičnim odnosima. *Završni ispit, Popravni završni ispit*

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i rade oba kokvijuma

Literatura:
Korać, Radoje, Porodično pravo, Podgorica, 2011
Mladenović, Marko, Porodično pravo – knjiga I i II, Beograd, 1981
Ponjavić, Zoran, Porodično pravo, Beograd, 2014
Draškić, Marija, Porodično pravo i prava deteta, Beograd, 2014
Kovaček-Stanić, Gordana, Uporedno porodično pravo, Novi Sad, 2002
Bodiroga-Vukobrat, N. i dr., Europsko obiteljsko pravo, Zagreb, 2013
Carbinnier, J., Droit civil, Tome 2, La famille, l'enfant, le couple, Paris, 2002
Herring, J., Family Law, Pearson Longman, 2011
Scherpe, Jens M., The present and future of European Family Law, vol. IV of European Family Law, 2016

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Vježbe	do 5 poena	
Seminarski rad	do 5 poena	Ocjene u zavisnosti od ukupnog broja poena
Klokvijum	do 40 poena	**E** (50-59);**D** (60-69);**C** (70-79) **B** (80-89); **A** (90-100)
Završni ispit	do 50 poena	

Posebne naznake za predmet: nema

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. dr Radoje Korać

Napomena: nema

Naziv predmeta:		**KRIVIČNO PRAVO POSEBNI DIO**		
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Obavezni	*IV*	*6*	*60+15/4P+1 V*

Studijski programi za koje se organizuje *:*

Osnovne studije PRAVNOG FAKULTETA - akademski studijski program za sticanje **DIPLOME OSNOVNIH STUDIJA,** *(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).*

Uslovljenost drugim predmetima*: nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta;*

Ciljevi izučavanja predmeta*: Predmet ima za cilj edukaciju studenata iz oblasti Krivičnog prava-posebni dio u svrhu implementacije naučnih saznanja u praksi.*

Ishodi učenja*:* Nakon što položi ovaj ispit student će biti u mogućnosti da:1. Navede zajedničke karakteristike i osnovne kriterijume za klasifikaciju i kvalifikaciju krivičnih djela i njihovo svrstavanje u pojedine glave Krivičnog zakonika; 2. Prepozna objektivno-subjektivne elemente svakog krivičnog djela; 3. Označi opšte i posebne elemente konkretizacije krivičnog djela; 4. Definiše oblike i načine postavljanja radnje kao bazičnog, povezujućeg i diferencirajućeg elementa svake inkriminacije; 5. Izvrši krivičnopravnu analizu posledice krivičnog djela, utvrdi uzročni odnos između radnje i posledice, 6. Determinise subjekt krivičnog djela, objekt krivičnog djela, mjesto izvršenja krivičnog djela, vrijeme izvršenja krivičnog djela , krivicu, sticaj, kvalifikovane oblike inkriminacija i tsl. 6. Protumači kompleksne i višeznačne elemente krivičnih djela i rješava teorijske i praktične probleme u primeni Krivičnog zakonika.

Ime i prezime nastavnika i saradnika*: Prof. dr Velimir Rakočević*

Metod nastave i savladanja gradiva*:* Predavanja, vježbe, studije slučaja , praktična nastava,

Praktična nastava obavlja se na časovima predviđenim za predavanja (20 časova) i i obuhvata posjete Osnovnom, Višem i Apelacionom sudu, Osnovnom i Višem državnom tužilaštvu ,upoznavanje sa sudskom i tužilačkom praksom, analizu sudske prakse i izradu pravnih akata iz krivičnopravne oblasti u cilju ovladavanja studenata prakticnim znanjima i vjestinama iz krivicnopravne oblasti.

SADRŽAJ PREDMETA

I nedjelja	Pojam posebnog dijela krivičnog prava, predmet posebnog dijela krivičnog prava, metodi posebnog dijela krivičnog prava, sistematika posebnog dijela krivičnog prava, tipologije krivičnih djela;
II nedjelja	Krivična djela protiv života i tijela; Krivična djela protiv sloboda i prava čovjeka i građanina;
III nedjelja	Krivična djela protiv izbornih prava; kd protiv časti i ugleda; kd protiv polne slobode
IV nedjelja	Praktična nastava (krivicnopravna kvalifikacija kd, Osnovno državno tužilaštvo Podgorica)
V nedjelja	Krivična djela protiv braka i porodice; Krivična djela protiv prava iz rada;
VI nedjelja	Krivična djela protiv intelektualne svojine; Krivična djela protiv imovine;
VII nedelja	**I kolokvijum**
VIII nedjelja	Krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja;**Krivična djela protiv finansijskih interesa EU;** Krivična djela protiv zdravlja ljudi;
IX nedjelja	Praktična nastava (konkretizacija osnovnih elemenata kd, Osnovni sud Podgorica)
X nedjelja	Krivična djela protiv životne sredine i uređenja prostora; Krivična djela protiv opšte sigurnosti ljudi i imovine; Krivična djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja; Krivična djela protiv bezbjednosti računarskih podataka;
XI nedjelja	**II kolokvijum**
XII nedjelja	Krivična djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore; Krivična djela protiv državnih organa; Krivična djela protiv pravosuđa;
XIII nedjelja	Krivična djela protiv javnog reda i mira; Krivična djela protiv pravnog saobraćaja; Krivična djela protiv službene dužnosti; **Krivična djela korupcije**
XIV nedjelja	
XV nedjelja	
XVI-XIX nedjelja	

	Praktična nastava (krivicnopravna kvalifikacija i konkretizacija kd iz nadleznosti VDT I VS, Viši sud Podgorica, Više državno tužilaštvo Podgorica) Krivična djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom; **Krivična djela terorizma;** Krivična djela protiv Vojske Crne Gore**; Organizovani kriminalitet**; Završni ispit, popravni ispit

Opterećenje studenta

Nedjeljno	U semestru
6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: **4 sati** predavanja **1 sati** vježbi **3 sati** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = **128 sati** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati **Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati** **Dodatni** rad 36 sati

LITERATURA:Stojanović Z. Krivično pravo, Podgorica, 2008, Velimir Rakočević, Krivična djela sa elementima organizovanog kriminaliteta-specijalne istražne metode, Podgorica, 2014, V. Rakocevic, Criminal acts against life and body, Podgorica,2015Krivični zakonik Crne Gore, ("Sl. list RCG", br. 70/2003, 13/2004, 47/2006 i "Sl. list CG", br. 40/2008, 25/2010, 32/2011, 64/2011 , 40/2013, 56/2013 , 14/2015, 42/2015 i 58/2015), ; Klip,A. Substantive Criminal Law of the European Union, Maklu Publisher, Antwerpen/Apeldororn/Portland, 2011;Follain, J., Vendeta:The Mafia, Jugde falcone and the Quest for Justice, Hodder, Stoughton, London, 2012; Roxin, C., Schunemann, B., Strafverfahrensrecht »verlag C.H. Beck«, Munchen, 2013; Bertel/Schweighofer, Ost Strafrecht Besonderer Teil 2, Wien, 2010.; - Lipmann, Contemporary Criminal Law, 2010; Jay S. Albanese, Organized Crime from the mob rto transnational organized crime, Seventh Edition, 2014; *zakoni, ratifikovane konvencije iz krivičnopravne oblasti*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
Dva testa - po 15 poena (ukupno 30 poena).Praktična nastava – 20 poena. Udio praktične nastave u ukupnom fondu od 60 časova nastave (4časa x 15nedjelja): 20% ili 12 časova nastave. Završni ispit - 50 poena. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Broj poena	*90-100;*	*80-89;*	*70-79;*	*60-69;*	*50-59;*
Ocjena	*A;*	*B;*	*C ;*	*D;*	*E;*

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: *Prof. dr Velimir Rakočević*

Napomena: Sve dodatne informacije je moguće dobiti na casovima predavanja, vjezbi ili konsultacijama

	Naziv predmeta:	**KOMPANIJSKO PRAVO**		
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Obavezan	**IV**	**6**	**60+15/4+1**

Studijski programi za koje se organizuje*:*
Akademske osnovne studije PRAVNOG FAKULTETA , pravni odsjek – **PODGORICA, 2019/20** (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima*:* Nije uslovljen položenim ispitom iz drugog predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta*:* Na kraju kursa iz ovog predmeta student treba da je osposobljen da definiše i raspravlja o različitim formama (metodima) obavljanja privredne djelatnosti, uključujući privredna društva i preduzetnika; da definiše i obrazloži njihovu svojinsku, upravljačku i organizacionu strukturu; da simulira i demonstrira postupak osnivanja, povezivanja i prestanka privrednih društava.

Ishodi učenja: na kraju kursa student treba da: 1. definiše i objasni pojedine oblike privrednih društava; 2. razlikuje, razvrsta pojedine oblike privrednih društava i uporedi njihove prednosti i nedostatke; 3. pravilno tumači i primijeni propise koji uređuju pojedine oblike privrednih društava koji su relevantni za njihovo osnivanje, organizaciju i prestanak; 4. analizira konkretno činjenično stanje koje se odnosi na pravni položaj i organizaciju konkretnog privrednog društva radi pravilne primjene pravnih pravila; 5. utvrdi i ocijeni relevantne činjenice u postupku osnivanja i prestanka privrednog društva i postupku donošenja odluka od strane organa tog društva; 6. pripremi i sastavi osnivačka aktapotrebna za registraciju privrednog društva koja su po osnovnim elementima i sadržini usklađena sa propsima i voljom osnivača.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. dr Dragan Radonjić – nastavnik;

Metod nastave i savladavnja gradiva: Metodi nastave uključuju predavanja, diskusije, istraživanja i pisane projekte ili seminare, i individualne zadatke i aktivnosti

Praktična nastava obavlja se na dijelu časova predviđenim za predavanja (10 časova) i na vježbama (15 časova) i obuhvata: predavanja gostujućih predavača, posjete Privrednom sudu, posjete Komisiji za hartije od vrijednosti Crne Gore, posjete Centralnoj depozitarnoj agenciji, upoznavanje sa sudskom praksom (u sudu / ili u okviru nastave na fakultetu), analizu sudske prakse od strane studenata u obliku seminarskih radova.

Sadržaj predmeta:

Pripremne nedjelje	Informacije o predmetu;; **Izvori; Forme** obavljanja priv. djelatnosti; **Individualni trgovac**; **Privredna društva** (pojam i vrste; Sistemi osnivanja; Registracija; Pravni subjektivitet¸ Individualizacija; Zastupanje; Probijanje pravne ličnosti; **Ortačko društvo** (pojam, priroda, razgraničenja, pro&con, bitni eleme, osnivanje, međusobni odnosi ortaka; prema trećim licima; imovina; disolucija); **Komanditno društvo** (pojam, karakteristike, pro&con, osnivanje, međusobni odnosi članova, prestanak); **Društvo sa ograničeno** odgovornošću (pojam, jednočlan, karakteristike, pro&con, osnivanje, organi, kapital, prestanak); **Akcionarsko društvo 1** (pojam, karakteristike, jednočlano, pro&con, prava i obaveze akcionar).
I nedjelja	
II nedjelja	
III nedjelja	
IV nedjelja	
V nedjelja	**Praktična nastava** – Posjeta Privrednom sudu (mjesto održavanja: Privredni sud Podgorica); analiza sudske prakse (mjesto održavanja: Pravni fakultet – sala II);
VI nedjelja	**Akcionarsko društvo 2** (načini osnivanja, organizaciona struktura: skupština, odbor direktora, izvršni direktor, sekretar, revizor);
VII nedjelja	**Praktična nastava** – Posjeta Komisiji za hartije od vrijednosti (mjesto održavanja: Komisija za hartije od vrijednosti Podgorica); analiza praktičnih primjera (mjesto održavanja: Pravni fakultet – sala II);
VIII nedjelja	**Red. KOLOKVIJUM** (materija obuhvaćena ciklusom predavanja od **05. Feb - 12. marta** / **Glava 1- 6** Udžbenika); **Akcionarsko društvo 3** (finansijska struktura : osnovni kapital; akcije, obveznice;);
IX nedjelja	**Pop. KOLOKVIJUM** (uključuje materiju obuhvaćenu za redovni kolokvijum); **Akcionarsko društvo 4** (Povećanje, smanjenje kapitala; Sticanje sopstvenih akcija;Dividende;Prestanak)
X nedjelja	**Preuzimanje akcionarskih društava 5 (uslovi, način, postupak, javna ponuda, prava i obaveze učesnika) ; Restrukturiranje** privrednih društava (pripajanje, spajanje, podjele, promjene organizacionog oblika) ;
XI nedjelja	**Praktična nastava** – Posjeta Centralnoj depozitarnoj agenciji (mjesto održavanja: Centralna depoziotarna agencija
XII nedjelja	Podgorica); analiza praktičnih primjera (mjesto održavanja: Pravni fakultet – sala II);
XIII nedjelja	**Prestanak** privrednih društava (likvidacija i stečaj); **Reorganizacija** društva u stečaju;
XIV nedjelja	
XV nedjelja	**Z a v r š n i i s p i t** (Materija obuhvaćena ciklusom predavanja od **26. marta - 14. maja** / **Glava 7- 12**
Jun 2018.	Udžbenika);
Jun 2018	**P o p r a v n i z a v r š n o g i s p i t a** (uključuje materiju obuhvaćenu za završni ispit)

Opterećenje studenata

Nedjeljno	U semestru
6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: **4 sati** predavanja **1 sati** vježbi **3 sati** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = **128 sati** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati **Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati** **Dopunski rad** za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, učestvuju u debatama i izradi testova. Studenti koji izrade seminarski rad, po pravilu. javno ga brane, dok ostali studenti učestvuju u debati nakon prezentacije rada.
***Literatura: A)* Obavezna literatura**: Dragan Radonjić: "Pravo privrednih društava" (udžbenik), Podgorica, 2008; **B) Dodatna literatura:** "Komentar Zakona o privrednim društvima", Podgorica, 2003. god.; Zakon o privrednim društvima ('Sl. list RCG', 06/02, 17/07, 80/08, 62/08, 040/10, 036/11, 040/11) i Zakon o stečaju ('Sl. list CG', br. 001/11, 053/16, 032/18, 062/18); *Zakon o preuzimanju akcionarskih društava ("Sl. list CG", br. 18/2011 i 52/2016);* M. Vasiljević, V. Radović, T. Jevremović Petrović, *Kompanijsko pravo Evropske unije*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu; Adriaan Dorresteijn, Tiago Monteiro, Christoph Teichmann, Erik Werlauff, *European Corporate Law*, second edition, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2009. Mads Andenas, Frank Wooldridge, *European Comparative Company Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.

Naziv predmeta:		**Finansijsko pravo**		
Šifra predmeta	**Status predmeta**	**Semestar**	**Broj ECTS kredita**	**Fond časova**
	Obavezni	**IV**	**6**	**4P+1V**

Studijski programi za koje se organizuje: Osnovne studije Pravnog fakultet (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nije uslovljen položenim ispitom iz drugog predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta: Na kraju kursa iz ovog predmeta studenti treba da budu osposobljeni da definišu i razumiju osnovne institucije Finansijskog prava, odnosno osnovne elemente poreskog i budžetskog prava (Crna Gora i uporedna iskustva), da poznaju sistem javnih prihoda i strukturu javnih rashoda, da objasne osnovna pitanja poreza: od poreske terminologije, ciljeva, efekata poreza i poreskih principa pa do opšte klasifikacije poreza, evazije poreza i dvostrukog oporezivanja, da poznaju javni zajam kao i budžet i budžetsko pravo: postupak sastavljanja, donošenja i izvršenja budžeta kao i budžetsku kontrolu.**Da razumiju poresko i budžetsko pravo Evropske unije: harmonizaciju u domenu posrednih i neposrednih poreza, pozitivnu integraciju u oblasti poreza (Ugovor EU, direktive), negativnu integraciju u oblasti poreza(praksa Evropskog suda pravde) kao i budžet EU, budžetske prihode i rashode, postupak sastavljanja, donošenja, izvršenja i kontrolu izvršenja budžeta Evropske unije i dr.**

Ime i prezime nastavnika : Prof.dr Gordana Paović-Jeknić

Metod nastave i savladavanja gradiva: Metodi nastave uključuju predavanja nastavnika i stručnjaka iz prakse, praksu u državnim organima, vježbe, dikusije i istraživanja, seminarske radove, kao i individualne zadatke i aktivnosti .
Praktična nastava: Obavlja se u dijelu časova predviđenim za predavanja(10 časova) i na vježbama (15 časova) i obuhvata:predavanja gostujućih predavača i stručnjaka iz prakse, boravak i praksu u Poreskoj upravi, Upravi carina, Državnoj revizorskoj instituciji, Skupštini Crne Gore i Ministarstvu finansija, kao i analizu najvažnijih elemenata poreskog i budžetskog prava Evropske unije.

SADRŽAJ PREDMETA

I nedelja	Javne finansije i finansijsko pravo, karakteristike finansijske privrede, lokalne finansije, javni prihodi, istorijski razvoj, podjela javnih prihoda, pojam poreza, poreska terminologija,
II nedelja	Principi oporezivanja, efekti oporezivanja, ciljevi oporezivanja, izbjegavanje plaćanje poreza (poreska evazija), klasifikacija poreza, dvostruko oporezivanje, ostali javni prihodi
III nedelja	Praktična nastava - praksa u državnim organima-gostujuće predavanje poreskog stručnjaka
IV nedelja	I kolokvijum**,**
V nedelja	**Poresko pravo EU, harmonizacija u domenu posrednih i neposrednih poreza, harmonizacija u domenu poreske saradnje, sukob poreskih zakona, eliminisanje dvostrukog oporezivanja**
VI nedelja	**Pozitivna integracija u oblasti poreza (Ugovor EU, direktive), negativna integracija u oblasti poreza (praksa Evropskog suda pravde)**
VII nedelja	Praktična nastava- praksa u državnim organima
VIII nedelja	Popravni I kolokvijum**;**
IX nedelja	Javni zajam**,** tehnika javnog zajma,granice zaduženja, javni rashodi, uzroci porasta javnih rashoda, podjela javnih rashoda, struktura javnih rashoda,
X nedelja	Budžet i budžetsko pravo, istorijski razvoj budžeta, budžetski principi (statički i dinamički)
XI nedelja	Postupak sastavljanja, donošenja, izvršenja i kontrola izvršenja budžeta (Crna Gora i uporedna iskustva)
XII nedelja	Praktična nastava (analiza praktičnih primjera iz oblasti budžeta i bužetskog prava - praksa u državnim organima- predavanje stručnjaka za pitanja budžeta)
XIII nedelja	**Budžet i budžetsko pravo Evropske unije, razlika između budžeta Evropske unije i nacionalnih budžeta, pojam finansijske perspektive, budžetski principi**
XIV nedelja	

XV nedelja **XVI-XIX nedelja**	**Postupak sastavljanja, donošenja i izvršenja budžeta Evropske unije (od Evropske komisije do Savjeta Evropske unije i Evropskog parlamenta)** **Struktura budžeta Evropske unije (prihodi budžeta EU), budžetski rashodi, Budžetska kontrola u Evropskoj uniji, finansijski kontrolori, Evropski revizorski sud, Evropski parlament** Završni ispit Popravni ispitni rok

Opterećenje studenata

Nedeljno	U semestru
6 kredita x 40/30 = 8 sati **Struktura:** **4** sata predavanja **1** sat vježbi **3 sata** samostalnog rada	Nastava i završni ispit: (8 sati) X 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8sati)= 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati Struktura opterećenja 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, obavljaju praksu, učestvuju u debatama i izradi testova.Studenti koji pripremaju seminarski rad javno ga brane, dok ostali studenti učestvuju u debati nakon prezentacije rada.

Literatura:

Osnovna:

D. Aleksić- G. Paović Jeknić,Finansije i finansijsko pravo, Univerzitet Crne Gore, Pravni fakultet, Podgorica 2001.

D. Popović, Poresko pravo, Univerzitet u Beogradu, Pravni fakultet, Beograd 2015

G. Paović -Jeknić, Budžetsko pravo, Univerzitet Crne Gore, Pravni fakultet Podgorica 2007.

G.Ilić Popov, Poresko pravo Evropske unije, Službeni glasnik, Beograd 2004.

J.Šimović –H.Šimović, Fiskalni sustav i fiskalna politika EU, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet 2006.

S Stojanović, Finansiranje Evropske unije, Službeni glasnik Beograd 2008.

M.Helminem, EU Tax Law- direct taxation2018, IBFD, october 2018,

Dodatna:

D. Popović, Nauka o porezima i poresko pravo, Univerzitet u Beogradu, 2007

G. Paović -Jeknić, Budžetska kontrola, Univerzitet Crne Gore, Podgorica 2000.

Gianni de Luca, Diritto tributario,Ed.Simone, Napoli 2002.

B. Jelčić i grupa autora, FInansijsko pravo i finansijska znanost, Narodne novine, Zagreb 2002.

G.Đurović, Evropska Unija i Crna Gora, Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet 2012.

D.Đurić, Koheziona politika i pretpristupna podrška Evropske Unije, FOSI, Podgorica 2009.

M.Prokopijević, Evropska Unija, Službeni glasnik, Beograd 2008.

Mattehias Haentyens-Pierre de Gioia-Carabellese, European banking and Financial law, Routledge 2015.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

I kolokvijum do 50 poena (studentu koji polaže popravni kolokvijum poništavaju se poeni sa redovnog kolokvijuma)

Završni ispit do 40 poena

Seminarski rad i praktična nastava do 10 poena

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. dr Gordana Paović-Jeknić

Napomena: Sve dodatne informacije moguće je dobiti na časovima predavanja, vježbi, konsultacija ili na www.pravni.ucg.ac.me

INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA

	Naziv predmeta:		*Međunarodno privatno pravo*	
Šifra predmeta	*Status predmeta*	*Semestar*	*Broj ECTS kredita*	*Fond časova*
	obavezan	*VI*	*6*	*4+1*

Studijski programi za koje se organizuje :
Osnovne akademske studije na Pravnom fakultetu

Uslovljenost drugim predmetima: ne

Ciljevi izučavanja predmeta
Upoznavanje studenata sa osnovnim konceptima međunarodnog privatnog prava u oblastima: određivanja mjerodavnog prava, međunarodne nadležnosti, priznanja i izvršenja stranih sudskih odluka i prava stranaca da stupaju u građanskopravne odnose

Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Prof. dr Maja Kostić-Mandić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, oblici praktične nastave, konsultacije

PLAN RADA

Nedjelja i datum	*Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V) i ostale nastavne sadržaje (O); Planirani oblik provjere znanja(PZ: domaći zadaci, kontrolni testovi, kolokvijumi, ...)*	
I –[1)]	***P/V/O/Pz[2)]***	Uvodne napomene o predmetu i literaturi
II-	***P/V/O/Pz***	Pojam i predmet međunarodnog privatnog prava, odnos sa drugim granama prava, izvori **(uključujući pravo EU)**
III-	***P/V/O/Pz***	Kolizione norme, problem kvalifikacije, tumačenje **(uključujući pravo EU)**, saznanje i dokazivanje stranog prava
IV-	***P/V/O/Pz***	Uzvraćanje i upućivanje, opšta klauzula odstupanja, javni poredak, norme neposredne primjene **(uključujući pravo EU)**
V-	***P/V/O/Pz***	Međunarodna sudska nadležnost **(uključujući Uredbu Brisel I)**
VI-	***P/V/O/Pz***	Građanski postupak sa stranim elementom, priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka **(uključujući Uredbu Brisel I, Uredbu Rim IV i Uredbu o izvođenju dokaza)**
VII-	***P/V/O/Pz***	Međunarodne trgovinske arbitraže
VIII-	***P/V/O/Pz***	Kolokvijum
IX-	***P/V/O/Pz***	Popravni kolokvijuma
X-	***P/V/O/Pz***	Prava stranaca, tačke vezivanja, mjerodavno pravo za statusne odnose fizičkih i pravnih lica **(uključujući pravo EU)**
XI-	***P/V/O/Pz***	Mjerodavno pravo za ugovore **(uključujući Uredbu Rim I)**
XII-	***P/V/O/Pz***	Mjerodavno pravo za delikte **(uključujući Uredbu Rim II)**
XIII-	***P/V/O/Pz***	Mjerodavno pravo za stvarnopravne odnose i za nasljeđivanje **(uključujući Uredbu Rim IV)**
XIV-	***P/V/O/Pz***	Mjerodavno pravo za porodične odnose **(uključujući Uredbu Rim III i Uredbu o bračnoimovinskom režimu)**
XV-	***P/V/O/Pz***	Priprema za ispit
XVI-		*Završni ispit*
XVII-		*Ovjera semestra i upis ocjena*
XVIII-XXI-		*Dopunska nastava i popravni ispitni rok*

Obaveze studenta u toku nastave: Prisustvo i aktivno učešće u nastavi

Konsultacije: Ponedjeljkom od 9-13 h

Opterećenje studenta u časovima:

Nedeljno	U semestru
6 kredita x 40/30 = 8 sati **Struktura:** **4** sata predavanja **1** sat vježbi **3 sata** samostalnog rada	Nastava i završni ispit: (8 sati) X 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8sati)= 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati Struktura opterećenja 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Osnovna literatura:

Maja Kostić-Mandić, Međunarodno privatno pravo, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore, Podgorica, 2017.

Opšta literatura:

-Varadi, Bordaš, Knežević, Pavić, Međunarodno privatno pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2012.

-Maja Stanivuković, Mirko Živković, Međunarodno privatno pravo (opšti deo), Službeni glasnik, Beograd, 2015.

-Maja Stanivuković, Petar Đundić, Međunarodno privatno pravo (posebni deo), Pravni fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Novi Sad, 2008.

-Krešimir Sajko, Međunarodno privatno pravo, 5. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2009.

-Davor Babić, Christa Jessel-Holst, Međunarodno privatno pravo – zbirka unutarnjih, europskih i međunarodnih propisa, Narodne novine, GIZ, Zagreb, 2011.

-Michael Bogdan, Concise Introduction to EU private international law, Europa law publishing, Groningen, 2012.

-Geert Van Calster, European Private International Law, Hart Publishing, Oxford and Portland, 2013.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Oblici provjere znanja su kolokvijum, popravni kolokvijuma, završni ispit i popravni ispit (sve u usmenoj formi) i ispit u avgustovskom roku.

Ocjenjuju se:

- Kolokvijum – do 60 poena
- Učešće u oblicima praktične nastave – do 5 poena
- Završni ispit – do 35 poena
- Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjena	***A***	***B***	***C***	***D***	***E***
Broj poena[5)]	***90-100***	***80-89***	***70-79***	***60-69***	***50-59***

Posebne naznake za predmet:

Pored opštih instituta međunarodnog privatnog prava (MPP), novi program se u značajnoj mjeri bavi i MPP-om Evropske unije (EU), čija su rješenja preuzeta novim crnogorskim Zakonom o međunarodnom privatnom pravu (ZMPP). Novi ZMPP eksplicitno predviđa da se u oblasti mjerodavnog prava za ugovorne i vanugovorne obaveze sa prekograničnim elementom direktno primjenjuje pravo EU (odredbe zakona se tumače i primjenjuju u skladu sa uredbama br. 593/2008 i 864/2007 - Rim I i Rim II). Takođe, za mjerodavno pravo za nasljeđivanje i obaveze izdržavanja primjenjuju se preuzeta rješenja iz prava EU, a u oblasti međunarodne nadležnosti direktno se preuzimaju rješenja prava EU.

Na osnovu inoviranog programa obrađuje se i najznačajnija praksa Suda pravde Evropske unije.

U skladu sa navedenim, proširena je i lista literature izvorima posvećenim MPP EU.

INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA-PODGORICA

Naziv predmeta:		***GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO***		
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Obavezan	**V**	**6**	**4 p + 1**

Studijski programi za koje se organizuje: Akademski osnovni studijski program Pravnog fakulteta (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).		
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta		
Ciljevi izučavanja predmeta:Upoznavanje sa pojmom, metodom, organizacionim i funkcionalnim procesnim pravom i njihovim institutima. Povezivanje znanja iz ove oblasti sa znanjima stečenim iz ostalih oblasti materijalnog prava u cilju osposobljavanje za pratičan rad i primjenu stečenih znanja		
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Biljana Đuričin		
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, konsultacije, vježbe, seminarski radovi**, analiza slučajeva s posebnim osvrtom na pravo EU**, pismene provjere i završni ispit		
PLAN RADA		
Nedjelja i datum	*Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V)*	
Pripremna nedjelja		Upoznavanje, priprema i upis semestra.
I nedelja	***P/V***	Predmet, struktura, procesna prava kao manifestacija prava, forma i formalizam, organizaciono i funkcionalno procesno pravo, metod, izvori, norme i njihovo važenje, cilj, organizacija sudova, ustavna načela o organizaciji sudova
II	***P/V***	Građanski sudski postupak, parnični postupak-litispendencija, priroda parnice, procesne pretpostavke, odnos građanskog i krivičnog postupka, odnos građanskog procesnog prava prema upravnom procesnom pravu
III	***P/V***	Nadležnost- stvarna, mjesna
IV	***P/V***	Načela parničnog postupka, stranke u parnici, stvarna legitimacija, zastupnici, parnične radnje, o tužbi i njenom podnošenju, dostavljanje s akcentom na:**dostavljanje prema uredbi o dostavi sudskih i vansudskih pismena u građanskim i privrednim stvarima u državama članicama.**
V	***P/V***	Pripremno ročište, odbrana tuženog, vrijeme parničnih radnji, množina subjekata, učešće trećih lica u parnici, množina tužbenih zahtjeva, povlačenje tužbe, preinačenje tužbe, protivtužba, istovjetnost tužbenih zahtjeva, povraćaj u pređašnje stanje
VI	***P/V***	Prethodno pitanje, glacvna rasprava, zastoj u postuplu, sudsko poravnanje
29 mart VII	***P/V***	**KOLOKVIJUM**
VIII	***P/V***	Dokazivanje, posebno o dokaznim sredstvima s akcentom na: **izvođenje dokaza prema Uredbi o saradnji između sudova država članica u pogledu izvođenja dokaza u građanskim i privrednim stvarima**
IX	***P/V***	Vrste odluka, žalba protiv presude, pravnosnažnost odluke, vanredni pravni lijekovi, troškovi postupka
X	***P/V***	Posebni parnični postupci s osvrtom na :**postupak zaštite kolektivnih prava, evropski postupak za sporove male vrijednosti, evropski platni nalog,**
26. april XI	***P/V***	**POPRAVNI KOLOKVIJUMA**
XII	***P/V***	Vanparnični postupak, načela, odluke, posebni vanparnični postupci
XIII	***P/V***	Izvršni postupak**, s osvrtom na evropski izvršni nalog za nesporna potraživanja**
XIV	***P/V***	Javni izvršitelji
V	***P/V***	Postupak obezbjeđenja
11.06.2018		**Završni ispiti**
25.06.2018		***Popravni ispitni rok***
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, vježbe i rade kolokvijume.		
Konsultacije::svakog četvrtka u terminu od 12 do 13 časova		
Opterećenje studenta u časovima:		

Nedeljno **6 kredita x 40/30 = 8 sati** **Struktura:** **4** sata predavanja **1** sat vježbi **3 sata** samostalnog rada	U semestru Nastava i završni ispit: (8 sati) X 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8sati)= 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati Struktura opterećenja 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Literatura:

Domača:

1.Đuričin, Građansko procesno pravo, Podgorica, (2019)
2.Đuričin, Zakon o parničnom postupku sa objašnjenjima, Podgorica, (2004)
3.Zakon o posredovanju, Podgorica, (2009)
3.Đuričin, Utvrđivanje istine u parničnom postupku, Podgorica, (1998)
Strana:
1.Triva i ostali, Građansko parnično procesno pravo, (2004)
2.Poznić, Vodinelić, Građansko procesno pravo, (1999)
3.Starović, Keča, Građansko procesno pravo, (2004)
4.Galič, Beteto, Evropsko civilno procesno pravo I, GV, Ljubljana, (2011)
5.Storskrubb, Civil Procedure and EU Law: A PolicyAreaUncovered, Oxford Studies in European Law, Oxford University Press (2008).
6.Lenearts and All, EU Procedural Law, Oxford University press, (2014)
Zakoni:
1.Izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku, Sl. List CG, br.48-2015
2.Zakon o vanparničnom postupku, Sl. List CG, br. 48-2015
3.Zakon o javnim izvršiteljima, Sl. List CG, br. 61-2011
4.Zakon o izvršenju i obezbjeđenju, Sl. List CG, br. 36-2011, 28-2014 i 20-2015
Dodatna literatura za seminarske radove se može dobiti kod predmetnog nastavnika.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se:

- Kolokvijum sa maksimalno 45, završni ispit maksimalno 50 poena.
- Uspješno odbranjen seminarski rad boduje se sa maksimalno 5 poena.
- Nema usovljavanja izlaska na završni ispit.

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ocjena	***A***	***B***	***C***	***D***	***E***
Broj poena	***90-100***	***80-89***	***70-79***	***60-69***	***50-59***

Napomena: U planu rada su navedeni naslovi jedinica koje se izućavaju, dok unutar njih su posebni podnaslovi, koji će se izučavati, a sastavni dio su navedenih jedinica.

Dodatne informacije o predmetu:

Sve dodatne informacije je moguće dobiti na konsultacijama i na mail djuricin@t-com.me

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. dr Biljana Đuričin

Naziv predmeta			Trgovinsko pravo	
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	compulsory	v	6	4P+1V

Studijski programi za koje se organizuje:

Akademski osnovni studijski program Pravnog fakulteta (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi predmeta: Na kraju kursa studenti treba da razumiju elemente i pravni režim osnovnih komercijalnih transakcija: ugovore, bankarske transakcije, kao i pojam, karakteristike, pravnu prirodu i vrste hartija od vrijednosti i ugovorene instrumente.

Ishodi učenja: Na kraju kursa student treba da bude u stanju da:1. Definiše i objasni pojedine vrste komercijalnih transakcija;2. Razlikuje, razvrsta i uporediti različite vrste komercijalnih transakcija;3. Pravilno tumači i primjenjuje zakonske odredbe koje regulišu određene vrste komercijalnih transakcija i primjenjuje ih na određeni skup činjeničnih okolnosti;4. Analizira specifične komercijalne transakcije i adekvatno primjenjuje zakonska pravila o određenom skupu činjeničnih okolnosti;5. utvrdi i ocijeni relevantne činjenice i poveže s propisima i na osnovu toga odredi prava i obaveze ugovornih strana u komercijalnoj transakciji;6. pripremi i sastavi trgovniski ugovor koji po osnovnim elementima i sadržini odgovara za uređenje konkretnog poslovnog odnosa.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. dr Dragan Radonjić – nastavnik;

Metod nastave i savladavanja gradiva: *Metodi nastave uključuju predavanja, diskusije, istraživanja i pisane projekte ili seminare, i individualne zadatke i aktivnosti*

Praktična nastava obavlja se na dijelu časova predviđenim za predavanja (10 časova) i na vježbama (15 časova) i obuhvata: predavanja gostujućih predavača, posjete Privrednom sudu, komercijalnoj banci u Podgorici, Agenciji za nadzor osiguranja, upoznavanje sa sudskom praksom (u sudu / ili u okviru nastave na fakultetu), analizu sudske prakse od strane studenata u obliku seminarskih radova.

Sadržaj predmeta:

1 nedjelja	Informacije o predmetu i očekivanja; Pregled nastavnog programa (syllabus-a); Izvori prava;
2 nedjelja	Pojam, specifičnosti i vrste ugovora u privredi; Ugovor o prodaji;
3 nedjelja	Ugovor o posredovanju; Ugovor o zastupanju;Ugovor o komisionu; Ugovor o kontroli robe i usluga;
4 nedjelja	Ugovor o uskladištenju; Ugovor o osiguranju; Ugovor o građenju; Ugovori o turističkim uslugama;
5 nedjelja	Praktična nastava - posjeta Agenciji za nadzor osiguranja; Analiza sudske prakse / primjeri (na fakultetu)
6 nedjelja	Ugovor o otpremanju robe; Ugovor o prevozu robe morem;
7 nedjelja	Redovni kolokvijum
8 nedjelja	Ugovor o prevozu robe vazdušnim putem; Ugovor o prevozu robe željeznicom; Ugovor o prevozu robe drumom;
9 nedjelja	Ugovor o prevozu putnika; Ugovor o prevozu prtljaga ;Ugovor o komb. prevozu robe;
10 nedjelja	Popravni kolokvijum
11 nedjelja	Praktična nastava - posjeta Privrednom sudu u Podgorici; Analiza sudske prakse (na fakultetu)
12 nedjelja	Pojam, i vrste bankarskih.poslova.; Kreditni bankarski poslovi; Depozitni bankarski poslovi; Uslužni bankarski poslovi (akreditiv, bankarska.garancija, dokumentarni.inkaso);
13 nedjelja	Praktična nastava - posjeta komercijalnoj banci u Podgorici; Analiza sudske prakse (na fakultetu)

14 nedjelja	Ugovori sa mješovitom građanskopravnom osnovom (vrste, karakteristike, priroda);Ugovor o lizingu; Ugovor o faktoringu, Ugovor o forfetingu . Ugovor o licenci, Ugovor o dug. proizvod. kooperaciji, Ugovor o franšinzingu;
15 nedjelja	Hartije od vrijednosti (pojam, osobine, pravna priroda, vrste);
16 nedjelja	Završni ispit
17 nedjelja	Popravni ispit
18-21 nedjelja	Konačna evaluacija

Opterećenje studenta

Nedeljno **6 kredita x 40/30 = 8 sati** **Struktura:** **4** sata predavanja **1** sat vježbi **3 sata** samostalnog rada	U semestru Nastava i završni ispit: (8 sati) X 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8sati)= 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati Struktura opterećenja 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, učestvuju u debatama i izradi testova. Studenti koji izrade seminarski rad, po pravilu, javno ga brane, dok ostali studenti učestvuju u debati nakon prezentacije rada.

Obavezna literatura: Vasiljevic Mirko, Poslovno pravo, Beograd (2001 and onward eds).
Zakon o obligacionim odnosima Crne Gore
Dodatna literatura:
Gabriël Moens and John Trone, Commercial Law of the European Union, Springer (2010).

Oblici porvjere znanja:
- Jedan kolokvijum (maksimalno 50 poena),
- Praktična nastava i studentski esej sa prezentacijom (maksimalno 10 bodova),
- Završni ispit (pismeni, maksimalno 40 bodova).
Prolazna ocena se dobija ako je student sakupio najmanje 50 bodova OCJENA E: 50 - 59; D: 60-69; C: 70-79; B: 80-89; A: 90-100

Posebna napomea: Uporedivost
Beograd: http://www.ius.bg.ac.rs/prof/materijali/radmir/Ispitna_pitanja%20TP.pdf
Ljubljana: http://www.pf.uni-lj.si/media/3gospodarskopravo.pdf
Maribor: www.pf.um.si/file/AdministracijaPf/U%C4%8Dni_na%C4%8Drti_2014/dr._Kranjc_-_Gospodarsko_pogodbeno_pravo.docx
www.pf.um.si/file/AdministracijaPf/U%C4%8Dni_na%C4%8Drti_2014/dr._Vesna_Kranjc_-_Transportno_pravo.docx
Zagreb: https://www.pravo.unizg.hr/TPPD/predmet/trgpra_a/opce_informacije_o_predmetu
Rijeka http://pravri.uniri.hr/files/studiji/diplomski/izvedbeni700.pdf

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. dr Dragan Radonjić

Komentar: Dodatne informacije o predmetu mogu se naći na http: // vvv. pravni.ucg.ac.me

Naziv predmeta:		**MEĐUNARODNO JAVNO PRAVO**		
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Obavezni	V	6	4P+ 1V

Studijski programi za koje se organizuje:
Osnovne studije PRAVNOG FAKULTETA - akademski studijski program za sticanje **DIPLOME OSNOVNIH STUDIJA,** *(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).*

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta

Ciljevi izučavanja predmeta:
Razumijevanje savremenog medjunarodnopravnog poretka, funkcionisanje njegovih instituta, prakse medjunarodnih organa, kao i implementacije njegovih odredaba.

Očekivani ishodi učenja:
Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Međunarodno javno pravo mogu da: analiziraju i objasne nastanak, razvoj međunarodnog javnog prava, osnovne izvore i načela; definišu i objasne subjekte međunarodnog javnog prava, pojam međunarodnih ljudskih prava i, ugovornog prava; pravilno protumače pojam i izvore prava mora, diplomatskog prava, međunarodnog humanitarnog prava, međunarodnog prava zaštite životne sredine; navedu organe UN, objasne njihov značaj i ulogu kao i praksu međunarodnih sudova; raspravljaju o glavnim pitanjima načina odvijanja i uredjenja odnosa na medjunarodnom planu koje karakteriše trend njihovog sve intezivnijeg razvoja kao izraza objektivno uslovljenih potreba globalnog razvoja odnosa u svim oblastima od znacaja za drustveno ekonomski razvoj svake države

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. dr Ranko Mujović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, studije slučaja, konsultacije

Sadržaj predmeta:

Pripremna nedjelja	Upoznavanje sa predmetom, planom rada i načinom provjere znanja
I nedjelja	Pojam,nastanak i razvoj međunarodnog prava
II nedjelja	Doktrina međunarodnog prava;Formalni izvori međunarodnog prava.
III nedjelja	Subjekti međunarodnog prava;Država;Priznanje država i vlada
IV nedjelja	Osnovna prava i obaveze država,nadležnost države,odgovornost države i sukcesija država
V nedjelja	Organi za održavanje međunarodnih odnosa ;Multilateralna diplomatija- praksa , Stalne misije u CG, Diplomatski kor
VI nedjelja	I TEST
VII nedjelja	Granice u međ.pravu,načini sticanja i gubitka teritorije;Službenosti,
VIII nedjelja	Međunarodne rijeke; Pomorska oblast;vazdušna, polarna i kosmička oblast;
IX nedjelja	Pravila međunarodnog ugovornog prava;
X nedjelja	Ujedinjene nacije;Regionalne organizacije i Specijalizovane agencije;
XI nedjelja	Međunarodna ljudska prava, Međunarodno krivično pravo- praksa Vrhovni sud CG i VDT
XII nedjelja	II TEST
XIII nedjelja	Pravo EU;NATO-PRAKSA Ministarstvo vanskih poslova i evropskih integracija CG
XIV nedjelja	Međunarodno pravo zaštite i očuvanja životne sredine;
XV nedjelja	Mirno rješavanje sporova i pravo oružanih sukoba .
XVI nedjelja	***Završni ispit***
XVII nedjelja	***Popravni ispit***

Praktična nastava obavlja se na časovima predviđenim za predavanja (20 časova) i i obuhvata posjete Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore,Stalnim misijama u CG , Diplomatski kor, Vrhovnom sudu Crne Gore, Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore.

Literatura:
M.Kreća, *Međunarodno javno pravo, 8.izdanje*, Beograd, 2016
M. Kreća, R. Mujović, B. Lakićević, *Izvori medjunarodnog javnog prava*, Podgorica, 2009
Medjunarodno pravo predstavljanja, M. Kreca, Beograd, 2010; *Medjunarodno pravo mora*, Andrassy, Zagreb 2004.
Principles of Public International Law, Ian Brownlie, Oxford, 2001
Cases and Materials on International Law, Martin Dixon, Robert McCorquodale, Sarah Williams, Oxford University Press. Oxford, 2016
Theory and Reality in Public International Law, Center for International Studies, Princeton University Series Authors Charles De Visscher, Percy Ellwood Corbett Percy Ellwood Corbett Publisher Princeton University Press,2016.
Weatherill, Stephen. Cases and Materials on EU Law, 12th Edition, Oxford University Press: Oxford,2016.

OPTEREĆENJE STUDENATA	
Nedjeljno	U semestru

6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: **4 sati** predavanja **1 sati** vježbi **3 sati** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = **128 sati** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati **Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati** **Dopunski rad** za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Dva testa - po 15 poena (ukupno 30 poena).Praktična nastava – 20 poena. Udio praktične nastave u ukupnom fondu od 60 časova nastave (4časa x 15nedjelja): 20% ili 12 časova nastave. Završni ispit - 50 poena. Prelazna ocjena se	

Naziv predmeta	**MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE**			
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Mandatory	***VI***	***6***	***4L+1E***

Studijski programi za koje se organizuje:
Osnovne studije PRAVNOG FAKULTETA - akademski studijski program za sticanje DIPLOME OSNOVNIH STUDIJA, (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Nema uslova za slušanje i prijavljivanje predmeta

Ciljevi predmeta: Upoznati studente sa osnovama međunarodnih organizacija, njihovom strukturom, pravnim subjektivitetom i aktivnostima.

Ime i prezime profesora i asistentA: prof. dr Ranko Mujović

ISHODI UČENJA:
Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Međunarodne organizacije mogu da:analiziraju i objasne aktuelna pitanja prava međunarodnih organizacija a posebno aktuelna pitanja međunarodnopravnih aspekata regionalnog organizovanja u Evropi u okviru tematskih jedinica: pojam ,osnovne karakteristike , klasifikacija međ.organizacija i međ.pravni subjektivitet međ.organizacija; definišu međunarodnu organizaciju kao subjekta međunarodnog prava i učesnika u međunarodnim odnosima ; pravilno protumače odluke međunarodnih organizacija,strukturu međ.orgnizacija i način donošenja odluka; upoznaju se sa djelovanjem međ.organizacija u Crnoj Gori,s posebnim osvrtom na djelovanje UN i njenih organizacija; samostalno rade u međunarodnim organizacijama kako u svojoj državi tako i u svijetu.

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, studije slučaja, konsultacije

Sadržaj predmeta:

Preparatory week	Uvodno predavanje
I nedjelja	Preteče međunarodnih organizacija
II nedjelja	Definicije i klasifikacija međunarodnih organizacija
III nedjelja	Pravni subjektivitet međunarodnih organizacija
IV nedjelja	Međunarodna organizacija kao učesnik u međunarodnim odnosima
V nedjelja	Finansiranje i članstvo u međunarodnim organizacijama
VI nedjelja	TEST I
VII nedjelja	Struktura međunarodnih organizacija
VIII nedjelja	Odluke međunarodnih organizacija. Međunarodne organizacije i rješavanje sporova
IX nedjelja	Promene u organizaciji i raspuštanju međunarodnih organizacija
X nedjelja	TEST II
XI nedjelja	Ujedinjene nacije
XII nedjelja	Specijalizovane agencije UN-a.
XIII nedjelja	Regionalne organizacije
XIV nedjelja	Savet Evrope i OEBS.
XV nedjelja	Završni ispit
XVI nedjelja	Uvodno predavanje
XVII nedjelja	Preteče međunarodnih organizacija

OPTEREĆENJE STUDENTA

NEDELJNO	U SEMESTRU
6 kredita x 40/30 = <u>8 sati</u> Struktura: **4 sati** predavanja **1 sati** vježbi **3 sati** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = **<u>128 sati</u>** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati **Ukupno opterećenje za predmet: <u>6 x 30 = 180 sati</u>** **Dopunski rad** za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Praktična obuka se odvija u amfiteatru, odnosno tokom predavanja (20 sati) i uključuje posjete UNDP-u, UNICEF-u, kancelarijama UNHCR-a i Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore.

Literatura:
Vojin Dimitrijević, Obrad Račić, *Međunarodne organizacije*, Beograd, 2011.
Additional literature: Bennet, Alvin LeRoy, Oliver, James K., *Međunarodne organizacije : načela i problemi*, Zagreb, 2004, Schermers, Henry G, Blokker, Niels M., *International institutional law*, Boston, Leiden, 2003, Armstrong, David, Lloyd, Lorna, Redmond, John, *International organization in world politics*, Palgrave Macmillan, 2004, Vladimir Đerić, Tatjana Papić, Vesna Petrović, Saša Obradović. *Osnovi međunarodnog javnog prava*. Beogradski centar za ljudska prava, 2005.
Ian Johnstone,*The Oxford Handbook of International Organizations*, Oxford University Press,2016
Ana Sofia Barros, Cedric Ryngaert, Jan Wouters (Eds.) *International Organizations and Member State Responsibility: critical Perspectives, BRILL*,2016.
Legitimating and International Organizations – Dominik Zaum, Oxford University Press, 2014

METODE I OCJENJIVANJE:

Ocenjivanje: Dva ispita - 15 poena svaki (ukupno: 30 poena). Praktična obuka - 20 bodova. Udio praktične obuke u ukupnom iznosu od 60 sati nastave (4 sata k 15 tjedana): 20% ili 12 sati nastave. Završni ispit - 50 bodova. Prolazna ocena se dobija ako se prikupi najmanje 50 bodova.
Score 90-100; 80-89; 70-79; 60-69; 50-59;
Grade A; B; C; D; E;

Ime i prezime profesora koji je izradio program: prof. Dr Ranko Mujović

Naziv predmeta:	**NOTARSKO PRAVO**			
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Obavezni	***VI***	***6***	***4P+1V***

Studijski programi za koje se organizuje: **Osnovne studije – Privatnopravni modul**

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim pitanjima organizacije rada notara

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc. dr Ljiljana Kadić
Prof. dr Zoran Rašović
Prof. dr Radoje Korać
Prof. dr Snežana Miladinović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, pisanje notarskih akata

SADRŽAJ PREDMETA

I nedelja	**Istorijski razvoj notarske službe. Ciljevi i značaj notarske djelatnosti.**
II nedelja	**Modeli notarijata u Evropskoj uniji. Osnovna načela slobodnog notarijata evropsko-kontinentalnog tipa. Kodeks notarske deontologije. Proces ujednačavanja, evropska regulativa od značaja za notarsku djelatnost, praksa CJEU.**
III nedelja	**Načela notarske djelatnosti**
IV nedelja	**Pojam i izvori notarskog prava**
V nedelja	**Organzaciono notarsko pravo**
VI nedelja	**Djelatnost notara**
VII nedelja	**Notarski akti (isprave)**
VIII nedelja	**Forma i postupak sačinjavanja notarskih akata**
IX nedelja	**Notarski akt kao javna i izvršna isprava**
X nedelja	**Odgovornost notara**
XI nedelja	**Sačinjavanje notarskog zapisa o pravnim poslovima**
XII nedelja	**Nadležnost notara u nasljednom pravu**
XIII nedelja	**Nadležnost notara u porodičnom pravu**
XIV nedelja	**Nadležnost notara u obligacionom pravu**
XV nedelja	**Nadležnost notara u stvarnom pravu**
XVII -XX nedelja	***Završni ispit, Popravni završni ispit***

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i rade kolokvijume

Literatura:
- Bikić, E., Povlakić, M., Suljević, S., Plavšić, M., Notarsko pravo, Sarajevo, 2013 ;
- Đurđević, Dejan, Javnobeležnička delatnost, Beograd, 2014;
- Pillebout, Jean-Francois, Yaigre, Jean, Droit professionnel notarial, Paris, 2015;
- Trgovčević-Prokić, M., Ovlašćenja javnog beležnika, Beograd, 2007,
- Bikić, E., Radović, M., Suljević, S., Notarijat u Crnoj Gori, Podgorica, 2010,
- Velibor Korać, Notari i notarski zapisi, Podgorica 2018,
- Sarah Torricelli-Chrifi, La pratique notariale, source du droit, Doctorat & Notariat, Defrénois 2015.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Seminarski rad	do 10 poena	
Vježbe	do 15 poena	Ocjene u zavisnosti od ukupnog broja poena
Klokvijum I	do 25 poena	**E** (50-59); **D** (60-69); **C** (70-79); **B** (80-89); **A** (90-100)
Završni ispit	do 50 poena	

Posebne naznake za predmet: nema

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

Napomena: nema

INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA

	Naziv predmeta:		***Međunarodno poslovno pravo***	
Šifra predmeta	***Status predmeta***	***Semestar***	***Broj ECTS kredita***	***Fond časova***
	Obavezan	***VI***	***6***	**4+1**

Studijski programi za koje se organizuje :
Akademske osnovne studije PRAVNOG FAKULTETA , pravni odsjek – **PODGORICA, 2017/18** (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: ne

Ciljevi izučavanja predmeta:
Međunarodno poslovno pravo jeste naučna disciplina koja za predmet izučavanja ima odnose između privrednih subjekata koje karakteriše prisustvo elemenata inostranosti. Sa sadržinskog aspekta, kurs je koncipiran tako da se kao osnovne oblasti izučavanja javljaju *Uvod u međunarodno poslovno pravo, Međunarodno kompanijsko pravo, Međunarodno ugovorno poslovno pravo, Arbitražno pravo, Pravo stranih ulaganja, i Pravo konkurencije*.

Ishodi učenja
Nakon što student položi ispit iz Međunarodnog poslovnog prava biće u mogućnosti da:
1. **Shvati** međunarodni pravni okvir i EU pravni okvir u kojima se odvijaju poslovne transakcije između poslovnih subjekata,
2. **Razumije** ulogu i značaj i međunarodnih organizacija u stvaranju i primjeni poslovnog prava, sa fokusom na EU kao *sui generis* poslovnog aktera;
3. **Shvati** ulogu STO-a i kao i njegov sistem rjesavanja sporova;
4. **Razluči** ulogu države kao subjekta javnog i privatnog- poslovnog prava, i shodno tome **shvati** njenu *de iure negotii* i *de iure imperii* prirodu;
5. **Analizira** aktuelne procese globalnog i EU poslovanja kroz procese harmonizacije i unifikacije poslovnog prava;
6. **Ovlada** osnovama pojedinačnih ugovornih odnosa sa elementom inostranosti kao što su: sve vrste kupoprodaje, zastupanja, posredovanja, komisiona, špedicije, osiguranja, turizma, transporta, lizinga, faktoringa i franšizinga,u globalnom i EU kontekstu;
7. **Prepozna i uputi** na specifičnosti prava stranih ulaganja, **shvati** njihov značaj u poslovnom pravu.

Sadržaj predmeta:
Pohađanje kursa omogućava upoznavanje sa osnovnim institutima medjunarodnog i EU poslovnog prava, kao i pozitivno-pravnim opredjeljenjima domaće legislative u domenu kompanijskog, trgovinskog, ugovornog, investiciono prava i prava STO-a. Propisani segment prakticnog obrazovanja, po svim nastavnim jedinicima, ce biti inkorporisan u ovaj predmet, pa ce po zavrsetku nastavnog i ispitnog procesa ocekuje sticanje ne samo teorijskih vec i prakticnih znanja.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: ***Prof. dr Aneta Spaic***

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, oblici praktične nastave, konsultacije

PLAN RADA

Nedjelja i datum	*Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V) i ostale nastavne sadržaje (O);*	
I –	***P/V/O***	Uvodne napomene o predmetu i literature
II-	***P/V/O***	Pojam, predmet, izvori, odnos sa drugim granama prava, **sa narocitim fokusom na odnos sa pravnom EU.**
III-	***P/V/O***	Nova Lex mercatoria. Unifikacija MPP. Harmonizacija MPP. **Harmonizacija ugovornog prava EU.**
IV-	***P/V/O***	Subjekti: Medjunarodne organizacije (od opseg znacaja, finansijske organizacije, o znacaja za Grupacija Svjetske banke, regionalne ekonomske integracije), država (*de iure imperii* i *de iure negotii)*, kompanije (Nacionalna, strana pravna lica, transnacionalne kompanije).
V-	***P/V/O***	**Svjetska trgovinska organizacija (STO). Sporazum o osnovanju multilateralne trgovinske organizacije. Osnovni principi.Odnos GATT-a i STO. Ostali multilateralni trgovinski sporazumi. Rjesavanja sporova u STO.**
VI-	***P/V/O***	**Spoljnotrgovinska politika EU. WTO - EU.**
VII-	***P/V/O***	Medjunarodni trgovinski ugovori: Ugovor o medjunarodnoj prodaji robe – CISG.
VIII-	***P/V/O***	Medjunarodni trgovinski ugovori: Ugovor o medjunarodnoj prodaji robe – CISG.
IX-	***P/V/O***	Prateći ugovori međunarodnoj kupoprodaji. Finansijsi lizing, faktoring i fransizing.
X-	***P/V/O***	Kolokvijum
XI-	***P/V/O***	Popravni kolokvijum
XII-	***P/V/O***	**Pravni okvir stranih investicija. Posebni oblici stranih ulaganja.**
XIII-	***P/V/O***	**Nova generacija sporazuma. Multilateralni i bilateralni investicioni modeli**

XIV-	***P/V/O***	**Rjesavanje specificnosti investicionih sporova. ICSID i druge investicione arbitraže**
XV-	***P/V/O***	**Investiciono pravo EU. ESP. Achmea i drugi relevantni predmeti**
XVI-		*Završni ispit*
XVII-		*Ovjera semestra i upis ocjena*
XVIII-XXI-		*Dopunska nastava i popravni ispitni rok*

Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu, učestvuju u debatama i izradi testova. Studenti koji izrade seminarski rad, po pravilu. javno ga brane, dok ostali studenti učestvuju u debati nakon prezentacije rada.

Konsultacije: Ponedjeljkom od 9-13 h

Opterećenje studenata

Nedjeljno	U semestru
6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: **4 sati** predavanja **1 sati** vježbi **3 sati** individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = **128 sati** Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati **Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati** **Dopunski rad** za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Opterećenje studenta u časovima:

nedjeljno[3)]	u semestru[4)]
Predavanja: **Vježbe:** **Ostale nastavne aktivnosti:** **Seminarski radovi** **Individualni rad studenata**	**Nastava i završni ispit**: 85 sati **Neophodne pripreme** (administracija, upis, ovjera prije početka semestra): 10 sati **Ukupno opterećenje za predmet : 120 sati** **Dopunski rad: 25 sati** **Struktura opterećenja**: 85 sati (nastava) + 10 (prirprema) + 25 (dopunski rad)

LITERATURA:

A) Obavezna:

1. Đurović, R.: Međunarodno privredno pravo, Beograd, 2004;
2. Vasiljević, M.: Trgovinsko pravo, Beograd, 2014;
3. Vukadinović, R: Međunarodno poslovno pravo, Kragujevac, 2012.

B) Dodatna:

4. **Andre Feibig, EU Business Law, American Bar Association, 2016.**
5. **Beate Sjåfjell, Anja Wiesbrock, The Greening of European Business Under EU Law: Taking Article 11 TFEU Seriously, Routledge, 2015.**
6. **Nicola de Luca, European Company Law: Text, Cases and Materials, Cambridge University Press, 2017.**
7. **Gabriel Moens and John Trone, Commercial Law of the European Union, Springer, 2010.**
8. Carić, S., Vilus, J., Šogorov, S: Međunarodno privredno pravo, Novi Sad, 2000;
9. Draškić, M.., Stanivuković M: Ugovorno pravo međunarodne trgovine, Beograd, 2005;
10. Draškić, M: Međunarodno privredno ugovorno pravo, Beograd, 1990;
11. Đurović, R.., Ćirić, A: Međunarodno trgovinsko pravo - Opšti deo, Niš, 2005;
12. Folsom, R.H., Gordon, M.W., Van Alstine, M.P., Ramsey, M.D: International Business Transactions: A Problem-Oriented Coursebook, 12th and Documents Supplement for International Business Transactions, 2015;
13. Jankovec, I: Privredno pravo, Beograd, 1999;
14. Jovanović, N: Praktikum iz trgovinskog prava, Beograd, 1999;
15. Ljutić, B: Bankarsko i berzansko poslovanje, Beograd, 2004;
16. Mlikotin-Tomić, D: Pravo međunarodne trgovine, Zagreb, 1999;
17. Stojiljković, V: Međunarodno privredno pravo, Beograd, 2001;
18. Subotić-Konstantinović, N: Uvod u međunarodno privredno pravo, Beograd, 1999;
19. Šulejić, P: Pravo osiguranja, Beograd, 1997;
20. Varadi, T: Medjunarodno privatno pravo, Beograd, 2000.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- Kolokvijum do 40 poena;
- Interakcija i izrada seminarskog rada do 10 poena;
- Završni usmeni ispit (ukupno gradivo) do 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjena	*A*	*B*	*C*	*D*	*E*
Broj poena[5)]	*90-100*	*80-89*	*70-79*	*60-69*	*50-59*